

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 28.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na
mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostolpna petstvesta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več kot trikrat . . . 9 v

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Načelnik „Slovanske Unije“ o položaju.

»Venkov«, glasilo čeških radikalcev, piše: Predsednik »Slovanske Jednote«, posl. Udržal izrazil se je nasproti nekaterim parlamentarnim žurnalistom o sedanjem političnem položaju tako-le:

Menim, da pogled v bodočnost in usoda prihodnjih dni nikakor nista brezupna. Se se dobi pot k ozdravljenju parlamenta, toda treba bo računati z velikimi političskimi organizacijami, tudi če ne bodo v vladnem taboru, z ozirom na male frakcije pa se hočeš nočeš lotiti nekakšne operacije na državnozbornem pravilniku.

Smatram za malo verjetno, da najdemo — ko se državni zbor zopet snide jeseni — vlado še na krmilu. Nočem prehitovati bodočih dogodkov, če bi pa bila ta vlada še jeseni, ji zopet ne bomo mogli ničesar dovoliti, ako se ne izpolnijo oni pogoji, ki so po dosedanjih izkušnjah potrebni.

Na jesen se bržkone pojavi trden in močan slovanski blok, ki bo stal pripravljen, da bi pomagal prodreti z vsemi akcijami, ki imajo služiti koristim slovanskih narodov v Avstriji, in da bi jim dosegel vse one uspehe, ki jih slovanski narodi avstrijski zahtevajo. Po mojem nazoru se ne gre v sedanjem štadiju parlamentarnih razmer še za boj strank o kakih slučajnih spornih stvari v parlamentu, ampak tudi za »biti« ali »ne biti« parlamentarizma sploh. Pred tem velikim vprašanjem morajo izginiti vse narodnostne in politične razlike, kajti brez vsakega dvoma ima vlada namen, da parlamentarizem brezobzirno ubije. Eno stvar pa moramo že zdaj konstatirati: Geslo, ki smo ga opetovano izrekli, da je delavni program te državnozbornske dobe izčrpan, je ostalo v polni veljavi.

Pamet.

Kmalu bo vse jasno. V »Slovanski Jednoti« je par oseb, ki bi se rade zdaj prikupile na zgornj, seveda iz najbolj ne-sebičnih namenov. To pa še ni vse, kar nam pojasnjujejo dogodki zadnjih dni. Poglavna reč je strah nekaterih strank pred razpustom državnega zbora. Sloven-

ski liberalci, h katerim pa ne štejemo na izključno narodnem programu izvoljenega zastopnika tržaške okolice, se po pravici boje. Štajerska bi jih odpihala in tudi na Goriškem bi se utegnili zdaniti. Ljubljana bi Hribarja vdružil ne poslala, tudi o tem ni dvojbe. Med Čehi je soglasno mnenje, da bi Mladočehi izgubili, kar imajo, tudi realista bi oba ostala doma. Katoliško-narodna stranka utegne sicer pridobiti nekaj mandatov, toda za volivni boj ni še pripravljena. Njen konservativni značaj, ki vsaj po večini prevladuje v nji, se sploh upira vsakemu izrednemu sredstvu, obsaja obstrukcije in le bolj s težavo prenaša bremena opozicijske stranke. Strah pred volitvami družijo vse te stranke. Iz listov razvidimo, da so te stranke v dotiki tudi s Poljaki. Glabinski se je imel udeležiti njihovih posvetovanj. To je samo po sebi umevno, ker Poljakom bi nove volitve še prav posebno prišle navskriž. Zda, ko ima ljudska stranka tako lahko agitacijo, kakor sami odkrito priznavajo, bi bilo zelo verjetno, da bi se prihodnji načelnik poljskega kluba imenoval Stapiński.

Strah ni nikoli dober diplomatski svetovalec. Tudi v tem slučaju ne. Kar tu pišemo, naj si nihče ne razlaga, da je kaka polemika. Mirno, kot bi se nas niti ne tikalo, si oglejmo, ali je pametna pot, po kateri so s sodelovanjem dr. Ploja sedaj krenile imenovane stranke. Kar so začele, utrjuje Bienenrthovo vlado in s tem sili akcijske stranke v tem brezobzirnejši boj. Z Ukrajinci in s poljsko ljudsko stranko jih je sto. Socialni demokratje bi se pač kmalu tudi sprijaznili z razpustom; in v tem slučaju bi bila takoj odporna četa tako velika, da bi se ji razpust v najkrajšem času posrečil. Za vse stranke takozvane večine in »mirne« opozicije bi bil volivni boj čim najbolj neugoden. To tudi spoznavajo in zato čitamo v oklicih nemških strank o želji po pomirjenju. Bojevitosti ni ne pri njih, ne pri vladi. Ali je torej — s stališča spletkarjev — pametno z zahrbtnimi spletkami izsiliti neupogljivo bojevitost akcijskih strank? Za odgovor na to vprašanje res ni treba nobene politične modrosti. Torej, pamet! Edino prava taktika za slovanske stranke je: vzajemno, resno delo proti sedanjim vladam. Samo s tem se morejo doseči urejene, zdrave razmere. Pri tem zatajimo mi popolnoma svoje ožje strankarske želje. Ko bi šli za njimi, bi bil naš končni cilj edino razpust. Ko se pomire valčki užaljenih osebnosti in zopet priplava na vrh politična razsodnost, — bomo zopet govorili. To pa lahko

povemo: Solidarnost akcijskih strank je trdna kot skalni zid; proti njim pa tudi preko njih se ne pride na dnevni red.

Čenče.

Stranke »Slovanske Jednote«, ki niso bile vložile nujnih predlogov, se z velikim veseljem od nemškega dunajskega časopisa izrabljajo proti »Jednoti« sploh. Vse, kar so dozdaj storile, je v prilog vlad in njenim strankam. Uradno poročilo, ki so ga izdale, je sicer prazno, toda komentari, ki jih priobčujejo listi, niso več tako nedolžni. Najslabše pa je, da so prišle v javnost tudi najbolj neslane čenče, kar so jih sposobni zbori, ki ima v njih glavno besedo Ploj. V seji se je govorilo, kakor poročajo dunajski listi, tudi to-le: Neki član odbora šestorice je z nekim voditeljem obstrukcionista govoril o prenosu ministrstva in ta mu je rekel, da smejo priiti pri tem samo slovanski klub in pri obstrukciji udeležene češke stranke v poštev. To je tako neumno, da se mu morajo mehčati možgani, kdor to resno uvažuje. Ministrska mesta se na tak način ne odajajo. »Neki član šestorice« — »neki voditelj« — krasno! Taka oblika je najboljša, če se hoče zmešati. Čedna pa ni, in moška tudi ne! O ministrstvu govoriti je bilo dano Ploju in njegovim. Iz tega se vidi, kaj jim je na srcu. Naši poslanci in ožji češki zavezniki ne govorijo o tem, ker imajo pred očmi samo svojo nalogo, strmoglavit Slovanom sovražno vlado. Smešno je gledati posamnim protiostrukcionistem v dušo, kako sopejo hrepeneja po ministrskem sedežu, kako se boje, da bi jih kdo ne prehitel in kako se pri tem ne znajo niti toliko krotiti, da bi se pred vsem svetom ne osmešili. Žalostno pa je, da ne spoznajo, da je treba vsem Slovanom, bojevitejšim in mirnejšim, složno v boj proti sedanji Bienenrthovi vladi, dokler ne pade. To mora biti predmet posvetovanja obeh skupin: čenče naj se pa prepuščajo v zasebno telovadbo intrigantom in osebnim špekulantom.

Tržaški Slovenci o slovanski obstrukciji.

»Edinost« piše:

Štirideset let smo pošiljali na Dunaj svoje zastopnike, ki so tam gori le preveč delali raznim vladam, a te so v plačilo za to pošiljale razne hajlovec med nas. Bivši ministrski predsednik, pokojni grof Ba-

deni, je celo tožil, da išče Slovence, a jih ne vidi nikjer. Bienenrthov naslednik Bienenrth se je pa prepričal, da so Slovenci. Od Bienenrtha do Bienenrtha se je vendarle precej predrugačilo. Badeni je iskal Slovence, a jih ni našel, Bienenrth pa jih ni iskal, a jih vseeno videl in — čutil. Zavisirali so mu povsem novo pesem; privedili so mu veliko presenečenje.

A presenečen po obstrukcionistiški muziki slovanskih muzikantov ni bil le baron Bienenrth; bil je presenečen še marsikdo drugi. V prvi vrsti pa smo bili mi Slovenci sami iznenadeni po obstrukcionistiški muziki poslancev. Pokazali so naši poslanci enkrat, da smo tudi Slovenci tu. Pokazali so Bienenrthu roge. Par dni obstrukcije je Slovanem pripomoglo do večjega ugleda, nego preje štirideset let cincanja in mincanja. Pri tem je povsem irelevantno, kakšni povodi so bili merodajni za obstrukcijo. Dosti je, da je obstrukcija došla slovansko ime do veljave. To sodbo izjavljamo ne glede na dejstvo, da so kolovodje slovenske obstrukcije pristajači stranke, ki ni prijateljica sedanjemu vodstvu tržaških Slovencev.

Baron Bienenrth očita obstrukcionistom predvsem, da so preprečili pooblastilni zakon in s tem onemogočili ureditev trgovinskih pogodb s slovanskimi balkanskimi državami.

Da vidimo, kako je s tem blaženim trgovinsko-političnim pooblastilnim zakonom! Vlada je že imela trgovinsko pogodbo s Srbijo, pogodbo, ki je bila v Srbiji pravočasno parlamentarno rešena. Zakaj ni vlada poskrbela, da bi bila pogodba, ki jo je sklenila s Srbijo, dobila potrdilo dveh parlamentov avstrijskega in ogrsko-hrvatskega? Vlada ni storila tega, snedla je na upravnem ramoten način besedo, dano Srbiji. A sedaj, ko je v očivid vse Evrope moralno prisiljena, da napravi s Srbijo kolikor možno ugodno pogodbo, bi hotela na slovansko obstrukcijo zvrniti krivdo, da se ni došlo do pogodbe! Ali pa za devlje slovanske obstrukcioniste kaka krivda na tem, da še niso urejeni trgovinsko-politični odnosi s Srbijo? Vzemimo slučaj, da bi bil avstrijski parlament sprejel trgovinsko-politični pooblastilni zakon, bi bili še ravno tam, kjer so sedaj, ker ogrsko-hrvatski parlament tega zakona še ni sprejel! A dokler se to ne zgodi, zakon sploh ne more stopiti v veljavo. Na vsak način je še časa dovolj, da avstrijski parlament sproti omenjeno predlogo pod streho istodobno kakor ogrski parlament. Zato ne zadevuje v tem oziru slovanske obstrukcije nikaka krivda.

LISTEK.

Slovansko pismo.

Zopet Slovaki obsojeni. — Fizično de'o poljskih dijakov ob počitnicah. — Za poljske obmejne šole. — Napad hakatistov na poljski tisk. — Mažarizacija Rusinov na Hrvaškem. — Napredek antialkoholizma. — Shod ruskih časnikarjev. — Ruski antisemit Kruševan umrl.

Te dni je stalo pred žonbersko poroto 23 slovaških občanov iz Štrba. Bili so toženi radi nasilstva zoper gosposko, ki so ga baje izvršili pri volitvi župana. Občani so namreč hoteli voliti, a »služny« (okr. glavar) jim je zabranil vstopiti v volivno sobo ter je razglasil za izvoljenega starega podžupana, o katerem slovaško ljudstvo ni hotelo niti slišati. Volivci so zoper takšno svojevoljno postopanje služnega protestirali in so po sili hoteli vstopiti v volivno sobo. Služny je ukazal orožnikom, da volivce odženejo. Nekoliko občanov je bilo pri tem ranjenih. Služny je tožil 23 občanov, izmed katerih je porota obsodila 15, in to 2 občana na šest in 2 na dva meseca zapora; dva sta dobila po en mesec zapora. Drugi so dobili sedem ali pa tri dni zapora. Osem občanov je bilo oproščenih. Pač mažarska svoboda!

Gimnazijski katehet gosp. Frančišek Golba v Krakovu je storil zanimiv poiz-

kus s fizičnim delom dijakov ob počitnicah. Četudi cela zadeva ni bila organizirana, vendar je bil z lepim uspehom zadovoljen sprožitelj te misli, g. Golba, stariši, vzgojitelji in občinstvo. Letos bode podjetje že organizirano in pod nadzorstvom, zato se je nadejati še lepših uspehov, nego lani. Lani so dijaki ob počitnicah pomagali pri gospodarskem delu, trudili so se v tovarnah in pri regulaciji reke Rudave. Dva dijaka sta izvrševala dolžnosti pisarja, nadzornika in vratarja v neki grajščini od pol 3. ure zjutraj do 9. ali 10. ure zvečer. Za to delo sta dobila 30 kron mesečno, hrano in stanovanje. Največ so zaslužili tisti dijaki, ki so delali pri uravnavi Rudave. Zaslužili so 40 kron v treh tednih, po 3 K 12 v. pri ubijanju stebrov za most. Eden osemnajstleten dijak je ob počitnicah zaslužil 100 K. Svoj zaslužek so dijaki porabili za nakup obleke, knjig ali pa so ga dali starišem.

Ko je nemški pesnik Peter Rosegger v dunajskem listu »Neues Wiener Journal« izdal znano geslo: »2000=2.000.000«, oprijeli so se ga tudi poljski listi in začelo se je na vseh straneh tekmovanje darežljivosti. Zanimivo je opazovati le-to nemško in poljsko darežljivost. Pri Nemcih dajejo prispevke največ kapitalisti in zdaj se je nabralo nekaj čez četrt milijona kron. Pri Poljakih za »Grünwaldski dar« prispevajo največ srednji krogi: uradniki in trgovci-obrtniki. Akopram nimajo Poljaki velikih kapitalistov, nimajo

bogatih obrtnikov in trgovcev, vendar že prekašajo Nemce. Poljskih darilcev je že več tisoč in zbirka že znaša pol milijona kron, to je nabralo se je dvakrat toliko nego pri Nemcih. Nemški tisk seveda z zavistjo in jezo opazuje poljsko »grünwaldsko akcijo«, ker so Poljaki svojemu cilju štirikrat bližji nego Nemci.

Kakor »Kuri. Pozn.« javlja, bodo pruski hakatisti na svojem zboru, ki se bode vršil 4. in 5. septembra v Katovicah, sklenili ter na vse kriplje delati na to, da Prusija izda zakon, ki bi zapovedal tiskati poljske liste, ki izhajajo na Poznanjskem, samo v nemškem jeziku.

Šovinistična politika mažarskih »bet-jarov«, katerim se zdi, da najlažje rešijo svoj narod pogina z mažarizacijo drugih narodov, bivaajočih na Ogrskem, nosi žalosten sad. Zlasti na šolskem polju, katero se povsod, torej tudi na Ogrskem, smatra za najbolj uspešno sredstvo za potničenje, godijo se reči, katere more samo šovinistična mažarska politika dovoliti. Ta mažarizacijska politika v šolstvu pa škoduje največ samemu mažarskemu ljudstvu, ker dočim mažarske šolske oblasti zidajo šole za Slovake, Rusine in Rumunce, zanemarijajo svoje lastno ljudstvo. Zakaj, to se more zgoditi le na Mažarskem, da so uradi ustanovili 104 nove mažarske šole v nekem čisto slovaškem okraju in v čisto mažarskem okraju 49 občin nima niti ene mažarske šole. S svojimi »uspehi« na šolskem polju Mažari ne

osrečujejo samo ogrske prebivalce, temveč raztezajo svoje mreže tudi na hrvatsko ozemlje, kjer je prevzelo šolsko zadevo v roke mažarsko društvo »Julijan«, ki hoče pomazariiti tu naseljene Rusine. Na severnem Hrvaškem biva namreč nekoliko tisoč Rusinov, ki so se tam priselili iz Galicije in Ogrske. Prebivajo v desetih vaseh in v petih vaseh tvorijo večino prebivalstva. Na pr. v selu Petrovec prebiva 900 Rusinov grško-katoliškega obreda in 300 pravoslavnih Srbov. V teh rusinskih vaseh začelo je društvo »Julijan« v najnovejšem času svoje »rodoljubno« delo. V selu Jankovec je že ustanovilo mažarsko šolo, za katero lovi rusinske deco, daje knjige, obleko itd. Sedaj namerava zidati mažarsko šolo v najboljšem rusinskem selu Petrovec.

Iz opčinskega okraja (v poljskem kraljestvu) se v varšavske liste poroča, da se je tam poraba vodke tako zmanjšala, da prebivalci v nekaterih vaseh že več let ne pijejo nobene vodke. Poboljšanje je že tako napredovalo, da se celo razne vaskes veselice vršijo brez vodke; gostje pijejo le nekoliko piva. V več vaseh se je udmočila navada, da morajo prireditelji veselice položiti denarno zastavo, da se na veselici ne bode pila vodka. Od tega časa, kar je nekako pijančevanje, povečala se je darežljivost ljudstva za šole in cerkve.

Na Ruskem se že delajo priprave za vsruski shod časnikarjev, ki se bode

In zdi se tudi, da avstrijska in ogrska vlada niti ne mislita resno na uredbo trgovinskih odnošajev s Srbijo. Čemu treba vladi pooblastilnega zakona? Ali ne bi se mogla pogoditi s Srbijo, pa potem stopiti pred parlament s perfektnim dogovorom? Ali postane morda srbska vlada mehkejša, če bo imela avstro-ogrsko vlado pooblastilni zakon v žepu? Vendar pa bi mi ne bili principiolo niti proti pooblastilnemu zakonu, ker stojimo — kakor že rečeno — na stališču, da treba dati Srbiji največjo ugodnost, ali preje nego bi se kaj takega dovolilo enemu Bienenrthu, ki navadno žvižga na državni zbor in njegove sklepe (vidi bosanska banka!) bi **trebalo vendarle vsaj trikrat dobro in temeljito pomisliti.**

Na drugem mestu pravi »Edinost«: Reforme in zakonski načrti so zakasneli morda za par mesecev, ali uboga raja bo vzdihovala desetletja pod kruto roko mažarsko, ako slovanski odpor ne prepreči tega. Vlada zvrta vedno vso krivdo na Slovane, naj delajo obstrukcijo ali ne. Ako Slovani branijo svojo kožo, je to sramota; ako pa Nemci, kakor je bilo ravno pod predsedstvom sedaj umrlega Badenija, uganjajo vsakojaka divjaštva, nevredna kulturnega »Herrenvolka«, potem pa je vse v redu in potem so zopet Slovani krivi, češ, da so hoteli priti do hegemonije in navladovati nemške Benjamine. Slovani izvenavstrijski pa naj bodo prepričani, da imajo pričakovati sprejemljivih pogodb samo od parlamenta, ki bo poznal njih gospodarske težnje, ki ne bo zasledoval separatističnih ciljev. In to bo parlament, v katerem bodo Slovani pravično zastopani. In kakor vse kaže, nastopijo Slovani ob otvoritvi na jesen še bolj konsolidirani in konstelacija bo taka, da bodo ostale stranke morale vladati z njimi ali nikakor ne brez njih ali celo proti njim!

Vsi obmejni Slovenci so torej odločno na strani naših poslancev! Ob tem sijajnem dejstvu je »Narodovo« bevskanje tembolj protinarodno in le kaže sumljive protinarodne zveze naših liberalcev. Stiskani in preganjeni Slovenci na mejah dobro čutijo, da je bil že skrajni čas, da so slovanski poslanci na kruta žaljenja našega narodnega ponosa odgovorili z najodločnejšim odporom. Vsa domovina pozdravlja njihov odpor!

Raztrgane madjarske zastave.

Laž ima kratke noge, hinavščina nekoliko daljše, toda tudi njena pot se kmalu dokonča. V soboto so naši poslanci podpisali svojo izjavo ob zaključenem državnem zboru in so v nji ožigosali hinavščino tistih, kateri pravijo, da se mora s trgovskimi pogodbami dobiti prijateljstvo balkanskih narodov. Nekaj ur kasneje se v Sinajo na Romunskem pripelje avstrijski prestolonaslednik. Ljudstvo ga pozdravlja; z romunskim kraljem si zagotavlja prijateljstvo; med tem pa romunska množica potrga madjarske zastave in jih pomeče v blato. To se pravi po domače: Z Avstrijo smo Romunci pripravljeni živeti v prijateljstvu, ne pa z Madjari, ki kruto preganjajo milijone romunskih državljanov in jim ne dovoljujejo najpriprostejših narodnih pravic. To pesem vam poje cel Balkan. Romuni in Slovani so edini v tem, da je tudi pod Turkom boljše, nego pod Madjarom. Dr. Krek je v svojem proračunskem govoru to jasno izrekel. Pred prijateljstvom z Avstrijo straši in zadržuje balkanske narode madjarska krivičnost. Zato je hinavski s trgovskimi pogodbami mešati političke namene, ki so popolnoma nedosegljivi, dokler je naša monarhija tako sestavljena, kakor je dosedaj. V ti zvezi se more šele pravilno pojmovati boj naših poslancev proti agrarni banki in njihovo državno-

vršil meseca oktobra. Shoda se bodo mogli udeležiti ne samo zastopniki listov in časnikov, od uredništva izvoljeni, ampak tudi zastopniki vseh literarnih in znanstvenih društev; razven tega se bodo mogli shoda udeležiti vsi odlični ruski pisatelji.

Ruski židje so si oddahnili. Njih največji zagrizeni sovražnik, odlični antisemit P. A. Kruševan je te dni umrl. Njegovo ime je bilo v zadnjem revolucionarnem gibanju na Ruskem zelo dobro znano. Če tudi ni imel sistematične izobrazbe, posvetil se je časnikarstvu. Najprej je sodeloval pri »Minskem listku« in potem »Vilenskem Vestniku« in v devetdesetih letih je ustanovil v Kišinevu list »Bessarabec«, pozneje »Drug« in potem v Peterburgu »Znamja«. Umrši je bil vnet antisemit in svoje mišljenje je marljivo propagoval v svojih listih. Ob svojem času so ga sumničali, da je organiziral znani pogrom zoper žide v Kišinevu. Kruševan je bil zelo plodovit in marljiv časnikar, vsak dan je spisal 500 časniških vrstic. Spisal je tudi nekoliko romanov in povesti.

pravno stališče, naj se zedinijo vsi avstrijski južni Slovani v eno skupino. Država in njena zunanja politika je s tem ravno tako zvezana, kakor naše koristi. Raztrgane madjarske zastave so ilustracija nespametne sedanje politike in nepobitno potrdilo stališča naših poslancev.

Velehradski shodi.

Velehrad, prestolnica slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, središče staroslovanske krščanske kulture, je v zadnjih desetletjih postal ognjišče katoliškega življenja in središče katoliške organizacije na Moravskem. Velehrad je središče moravskih kmečkih zvez in moravske mladinske organizacije (dne 29. junija t. l. je bila pod vodstvom dr. Stojana in dr. Hrubana velikanska slavnost mladinske organizacije: blagoslovljenje skupne društvene zastave, ob navzočnosti 25.000 moravskega ljudstva); tukaj se vsako leto vrše velikanski ljudski shodi (teh shodov se navadno udeležuje okoli 20.000 ljudi); tukaj se vrše shodi katoliških akademikov, tukaj se je letos ustanovila katoliška češka gimnazija.

A kakor stari Velehrad ni imel pomena samo za Moravsko, ampak za vse Slovane, tako Velehrad tudi v novjšem času postaja središče vseslovanske versko-kulturne organizacije, ki ima namen na cerkveni in znanstveni podlagi organizirati katoliške Slovane in pospeševati njih napredek, posredovati med vzhodno cerkvijo in zapadno kulturo ter pripravljati pot k rešitvi onega starega cerkvenega vprašanja, ki še zdaj Slovane in ves krščanski svet deli v dva nasprotna tabora — v veliko škodo veri in kulturi.

Leta 1907 se je vršil prvi mednarodni velehradski shod (Conventus Velehradensis) o vzhodnem cerkvenem vprašanju. (Slovenec je o njem podrobno poročal.) Ta shod je pripomogel, da so katoliški Slovani postali središče velikega svetovnega verskokulturnega gibanja. Letos se bo od dne 31. julija do 3. avgusta vršil II. velehradski shod. Že sam program tega shoda kaže, da je Velehrad postajal središče vsega teoretičnega in praktičnega dela za rešitev vzhodnega cerkvenega vprašanja. Nastopilo bo 18 govornikov in predavateljev: en Hrvat (profesor R. tig. Djakovo), dva Slovenci (profesor Končar S. J., Sarajevo; dr. F. Grivec, Ljubljana), dva pravoslavna Rusa (prošt Malcev, Berolin; profesor A. Jacimirskij, Peterburg), dva Poljaka (profesor Zdzichowski, Krakov; profesor Bukowski, Vidnava), trije Čehi (arhivar F. Snopce, A. Jašek in arheolog profesor Nevěril), en Rusin (F. Bocian), štirje Francozi, dva Italijana in en Nemec. Izmed neslovanskih narodov so posebno odlično zastopani Francozi; predavala bo doteda dva člana slavne bizantinske akademije v Carigradu (asumpcionista P. Jugie in Salaville), en misijonar iz Bolgarije (P. Germán, duhovnik vzhodnega obreda, superior misijona v Slinvu) in profesor Gratieux iz Châlons sur Marne. S predavanji bo združen kratek kurz o vzhodnem cerkvenem vprašanju. Na shodu se bo predavalo le v latinskem in ruskem jeziku.

Med tem shodom se bo v nedeljo, dne 1. avgusta, vršil velikanski ljudski shod »Apostolstva sv. Cirila in Metoda«, dne 3. avgusta pa shod čeških akademikov in bogoslovcev, na katerem bo govoril tudi naš državni poslanec profesor dr. J. Krek. O vseh treh shodih bo »Slovenec« prinesel podrobna poročila.

Kdor bi si rad ogledal staroslavni Velehrad in obiskal grob sv. Metoda, naj to stori ob tej priliki. Vsa pojasnila daje uredništvo »Slovenca«.

Starodavni Velehrad vstaja iz razvalin, na grobu sv. Metoda se zbujajo nova življenja — — — O naj bi to novo življenje, ki klije iznad razvalin starega Velehrada in iznad groba sv. Metoda, prešinilo vse Slovane in jih združilo v veri sv. Cirila in Metoda!

»VENKOV« O KONFERENCI PROTIOBSTRUKCIONISTOV.

»Venkov« piše o »konferenci«, ki so jo imeli zastopniki protiostrukcijskih slovanskih strank na Dunaju, da so gospodje Maštalka, Hruban, Laginja, Ploj in Masafyk iskali med seboj formulo, s katero bi našli tudi izgovor za svoje prečudno, slovanski stvari škodljivo postopanje. Samo s l a b a v e s t je te gospode zadržala še en dan na Dunaju, a prišli niso do nobenega uspeha. Bil bi res pravi čudež, če bi se mogli glede razlogov svojega postopanja dogovoriti tako različni gospodje, kakor so dr. Hruban in dr. Masafyk, ali pa dr. Myslivec in dr. Ploj! Samo en argument bi mogli ti gospodje najti skupen, in ta je, da jim je njihovo početje diktirala želja po štirimesečnih dietah!

ČEŠKI AGRARCI PROTI MLADOCEHOM IN REALISTOM.

Češki agrarci zavrajajo očitane, da bi svoje stanovske interese stavili nad narodne; pač pa se more to očitati sedaj

mladočehom, ki se predstavljajo svetu kot »industrialna« stranka in dvigajo velik hrup, da je obstrukcija baje preprečila pooblastilni zakon.

Glede pooblastilnega zakona pa treba pomeniti, da ne bi mogel stopiti v veljavo, če ga ne sklene tudi ogrski državni zbor. Ta je pa čez jesen odgojen, in pred zimo je izključeno, da bi Ogrji sprejeli pooblastilni zakon. Zato je brez pomena sedaj očitati slovanski obstrukciji, da je ona preprečila pooblastilni zakon. Če hoče vlada z balkanskimi državami imeti dobre razmere, jih lahko ustvari tudi že sedaj, predno stopi v veljavo pooblastilni zakon.

ČEŠKI AGRARCI O SOCIALNIH DEMOKRATIH.

»Venkov«, glasilo češke agrarne stranke, piše, da je Bienenrth spekuliral na pmoč socialno-demokratske stranke ter njene instinkte izrabljal proti Slovincem in češkim agrarcem. Članki socialno-demokratskih listov, ki tako besne proti »škodi«, ki jo je baje naredila slovanska obstrukcija, jasno kažejo, za čem žalujejo rdeči sodrugi. Bienenrth je prav rafinirano spekuliral na razdraženost, ki mora nastati med socialnimi demokrati, ako izgube diete za nekaj mesecev. Kdor pozna socialno-demokratsko delegacijo, vé, koliko žolča se je moralo razliti po njihovi netranjosti iz jeze nad izgubo diet. To »slabo stran« socialnih demokratov je Bienenrth dobro poznal in kalkuliral z njo, ter si sedaj roke mane vsled delirija, ki je nastal v tej stranki. Socialni demokratije se pa tudi boje novih volitev na Češkem, koder so samo z velikim sleparstvom dosegli pri zadnjih volitvah toliko uspehov. Ti uspehi se pa ne bodo dali vzdržati brez vladne pomoči. Vsled razmer, ki so po volitvah leta 1907. nastale na Češkem, so socialni demokratije odvisni od vsake vlade.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

Chiari je izjavil, da se jeseni sistem ne izpremeni. Priporoča vladi, naj vse stori, da se združijo deloljubne zbornične stranke in se ustvari parlamentarna vlada, ki naj sestavi natančen program. — Chiarijeva izjava je skrivnostna. Na eni strani pravi, da se sistem ne sme izpremeniti, na drugi pa, naj se sestavi parlamentarna vlada. Ploj in Hribar bosta seveda v svoji deloljubnosti še naprej tiščala iz malostnih strankarskih ozirov v naročje tiste vlade, v kateri sede Hohenburger, Stürgkh in Schreiner. — V Linču se bo vršil razgovor nemških poslancev. — Delegacije bodo sklicane začetkom, državni zbor pa koncem oktobra. Ploj je torej dobil košarico, ko je hotel, da se prej snide državni zbor, z njim vred pa njegovi vladni kranjski liberalci.

NEMŠKA KANCLERSKA KRIZA SIJAJNA ZMAGA NEMŠKEGA CENTRA.

Kocke so padle. Imenovan je za kanclerja nemškemu centru prijazni državni tajnik Bethmann Hollweg. Dellbrück je postal državni tajnik za notranje zadeve, Sydow pa trg. minister. Odslovljena sta nasprotnika centra naučni minister Holle, ki mu sledi pl. Trett, državni podtajnik Löbell, Bülowov intimus, je imenovan za brandenburškega predsednika. Bülowu je priredil Viljem pogreb prve vrste. Podelil mu je red črnega orla z brljanti, pisal mu nad vse milostno pismo, se slovesno poslovil od njega, hodil z njim »eingehängt«, sploh pogreb prve vrste. Da liberalni listi besne, je samoobsebi umevno.

BOJ ZA TEHERAN.

Boj za Teheran včeraj (14. t. m.) še ni bil odločen. Kazaki so odločno odbili besne napade vstajev. Gromeli so grozno topovi. Središče mesta mora biti grozno razdejano. Šah bi rad pustil Teheran bombardirati, a ugovarjali so poslaniki. Šah ni še pobegnil.

Dnevne novice.

+ Dr. Šusteršičev egoizem. »Slovenski Narod« je objavil dne 13. t. m. po Penižku mu doposlano brzojavko, ki slove: »V seji protiostrukcionistiških strank »Slovanske enote« se je konstatiralo tole: Dr. Lueger je v seji odbora šestorice stavil ponudbo, da bi se naj Bienenrthov kabinet rekonstruiral in prepustilo nekaj portfeljev »Slovanski enoti«. Dr. Šusteršič se je temu odločno uprl zahtevajoč, da se morajo ti portfelji prepustiti edino slovenskim klerikalcem in češkim agrarcem in da se pri razdelitvi ne smejo vzeti v poštev češki klerikalci in druge v »Slovanski enoti« združene stranke.« Nasproti tej po Penižku tudi v vse druge liste razširjeni notici smo z najmerodajnejši strani pooblaščen, da izjavimo: »Poročilo je v celoti zaganano. V seji odbora šestorice ni bilo niti govora o kaki rekonstrukciji Bienenrthovega kabineta. Dr. Lueger ni kdo drugi ni stavil ponudbe o kaki rekonstrukciji kabineta. Ne dr. Šusteršič ali kdo drugi je kaj izjavil.« — Pristavljamo temu neresničnem poročilu, razširjenemu po cesarskem svetniku Penižku, da so pisarili

o njem nemški vladni listi cele članke z očitnim namenom, da splekarijo proti slogi strank »Slovanske enote«. Nasprotniki dr. Šusteršiča se, kakor razvidno iz našega poročila, poslužujejo grdega orožja neresnice. Kako naj bi dovolj obsodili tako postopanje. Tak boj je zelo grd. Radi bi znali, kdo je Penižka informiral. Kakor se vidi, dela »Narodov« poročevalce za vlado z izmišljotinami, kar nam marsikaj pojasni. Ne čestitamo »Narodu«, da je navezan na tako protislovansko poročanje.

+ Ploj se informuje. Ogorčeno presenečenje je vzbudila v vseh slovanskih krogih vest, ki jo razširja »Hrvatska korespondenca«, da se je Ploj šel o točnosti znanega Bienenrthovega komunikeja informirati k Bienenrthu in je dal potem v javnost, da je dobil vtisek (sic!), da ima Bienenrth prav! Slovenski jezik nima besede, ki bi dovolj strogo označila tako počenjanje. »Slovanska Unija« stoji proti Bienenrthu v skrajni opoziciji, ker mu ne z a u p a. Za vse to je Ploj sam glasoval! Zdaj pa gre k tistemu Bienenrthu, ki mu sam ni zaupal, da se informira zoper vodilne može slovanske opozicije. Nečuvno, podobno le tistemu Ploju, ki ima dovolj drzno čelo, še vedno nositi mandat, dasi so mu volilci jasno in točno izrekli popolno nezaupnico. Naj se le pomisli! Pet slovanskih poslancev, med njimi dva načelnika »Slovanske Enote«, je izdalo ponovno izjavo, da Bienenrthov komunikej ni točen, namreč poslanci Udržal, Šusteršič, Stanek, Zazvorka in Korošec. A Ploj, ki pri dotičnem pogovoru z Bienenrthom, za katerega se gre, ni bil navzoč, izjavlja po »Hrvatski korespondenci«, da ima Bienenrth prav, ker mu je rekel Bienenrth to!! Ne znamo, kaj naj bolj občudujemo: nersramnost ali predrznost takega postopanja. Na eni strani stoji pet vodilnih mož slovanske opozicije, na drugi strani Bienenrth, a Ploj, ki stoji v »strogi« opoziciji proti Bienenrthu, veruje Bienenrthu in to ostentativno izjavlja. Za tako obnašanje slovenskega poslanca se bo našel pravi odgovor, da bo šumelo Ploju v ušesih.

+ Kaj delajo gospod Ploj in drugovi? Ploj je zanimiva politiška prikazen. Drži se načela, govoriti z vsakomur, kar mu je všeč, v navzočnosti oseb, ki mu niso po godu, pa trdovratno molčati. Nemila uskoška usoda ga je posadila na mesto podpredsednika v »Savezu južnih Slavev« in mu je celo odkar je Ivčević izstopil, porinila vajeti v roke. Pri sejah, kjer je navzoč dr. Šusteršič, molči Ploj trdovratno; tiho sedi in piše, kar se govori. Ljudje, ki ga poznajo, pravijo, da piše po svoje, in da to, kar je napisal, tudi po svoje rabi. V sejah »Slovanske Jednote« je vsled tega njegova modrost ostala pod mernikom; tudi v »Narodni zvezi«, katere se je ravno vsled dr. Šusteršiča bal in je niti sklicati ni maral ob najvažnejši dobi pred koncem državnega zbora, je igral samo vlogo tihega modrijana. Zdaj je pa dr. Šusteršič na potrebnem oddihleju v tirolskih gorah in Ploj je postal zgovoren in podjeten. Opozicionalec je lezel k Bienenrthu in vlek l s seboj Laginjo in Tresiča ter si dal potrditi od Bienenrtha, da je vladno poročilo o pogajanjih med akcijskimi strankami N. J. m vlado resnično. To bi bil lahko naprej vedel. Bienenrth vendar ne bo Ploju, Laginji in Tresiču pravil, da je poročal neresnico. Ko bi pa Ploj imel za en las resnicoljubnosti v tem oziru, bi se bil moral obrniti tudi na svoje poslanske tovariše, ki so bili pri Bienenrthu. Če ni hotel vprašati dr. Šusteršiča, ki se ga tako strašno boji, naj bi bil stopil k Udržalu, Stančku ali Zazvorki. Zanj je pač Bienenrth vse. Mimogrede omenjamo, da smo čuli od poslancev, da se je vse, kar se je sklepalo v »Narodni Jednoti«, pri vladi takoj zvedelo. Za nas, ki nimamo priložnosti, da bi tajnosti »Narodne Jednote« opazovali obdizlu, je pa dovolj, da pogledamo na toplomer dunajskih, Slovonom nasprotnih listov. Najbolj umazano in nestrpno so se držali glede na boj naših poslancev »Neue Freie Presse«, »Fremdenblatt« in »Wiener Allgemeine Zeitung«. Ti pa zdaj kar sehaajo slasti, ko poročajo o Plojevih ekspedicijah proti dr. Šusteršiču. Ta toplomer kaže za Ploja in njegove pod ničlo z ozirom na slovansko in slovansko misel. Baron Morsey, ki je Ploja spravil v delegacijo, bo v lepi zvezi s Šmoki in Icigi hvalil konservativnost dvornega svetnika dr. Ploja. V ti družbi bo tudi »Narod«. Ploj pozabi pri tem, da imajo zadnje besedo vendarle njegovi volilci. In ti so mu že povedali, da sme sicer hoditi z Laginjo in Tresičem kamor hoče, toda nikamor in nikoli v njihovem imenu.

+ Radikalno! Dunajski nemški listi so prinesli v ponedeljek in v torek vesti, da so se Ploj, Laginja in Tresič pri ministrskem predsedniku t. č. Bienenrthu prepirali, da je dr. Šusteršič res govoril z njim tudi o slovenskem vseučilišču. To mu štejejo v zlo. Z ministrskim predsednikom se sme menda govoriti samo, kaj on želi od poslancev in od ljudstva, vse drugo je hudobija. Po pravici se zaletava Ploj v dr. Šusteršiča in vsi zavedni Slovenci mu morajo pritrlditi, ker je konečno ven-

darle nesramno, da vprašuje dr. Šusteršič Bienenrtha, kakšno stališče zavzema glede na slovensko vseučilišče v Ljubljani. Dr. Šusteršič jo bo izkupil za to predrznost. On bi bil moral Bienenrtha vprašati takole: »Ako bi bilo vseh Vaših Prezvišenosti, da nabiramo po Slovenskem prispevke za laško vseučilišče v Trstu? Ali ne bi kazalo pri ti priliki tudi nabirati podpisov v zahvalo, ker se na Koroškem in Štajerskem tako primerno vzgaja naša mladina, in ali ne bi bilo prav, ko bi se ustanavljala po vseh slovenskih krajih patriotska društva v proslavo Oberdanka, ki bi z bombami in bodalci spravila s sveta tiste državi nevarne elemente, ki zdaj v Trstu in Gorici kale edinstvo in poizkušajo rušiti laški značaj neodrešenega Primorja?« Prav bi bilo tudi, da bi se ob takem pogovoru izposlovalo milostno dovoljenje Slovencev in Hrvatov, da smejo odslej v okrepilo patriotskega in dinastičnega čuvstvovanja nositi za klobuki playvice in marjetice. Ta nepridiprav — dr. Šusteršič — pa loputa s slovenskim vseučiliščem! Saj mi je Bienenrth naprej povedal, da je vlada objektivna, da ni nasprotna nobeni narodnosti, tudi južnim Slovanom ne. Ta hudobnež za tega ne verjame in izprašuje, brez dvojbe z najzlobnejšim namenom, o slovenskem vseučilišču. A la lanterne ž njim! Za stražo, da ne uide, pa Sokole ven in ž njimi vso radikalno narodno družbo. Če sedaj ne pobijejo v narodnem ogorčenju izkušeni ljubljanski liberalčki dr. Šusteršiču oken, potem je viža ven! Izdajstvo zahteva osvete. Zerjav, tvoja ura je prišla: Radikalizem zmaguje!

— **Konferenca protiobstrukcijskih slovenskih strank**, ki se je vršila predvčerajšnjem, je sklenila, kakor se nam poroča iz verodostojne strani, samo to, kar je proglasila v uradnem komuniqueju. Vse drugo, kar se je v predvčerajšnjih dimajskih večernih listih o tej konferenci pisalo, je čenčav komentar, ki je izšel iz fantazije raznih žurnalistov, ki so dali v tisk svoje čenčarije že davno prej, predno se je konferenca sploh vršila. Iz tega se zopet vidi, kako previden mora biti vsak, ki danes bere izvestna časnikarska poročila o obstrukciji . . . da ne gre na lim.

— **Iz nemškega časopisja**. Krščanski socialci so izdali oklic na nemško krščansko ljudstvo. Obstrukcijo sicer oklic obsoja, a krivdo, da so se pogajanja z obstrukcijo razbila, pripisuje socialni demokraciji. Oklic zahteva poslovnikovo izpremembo, poravnava med Čehi in Nemci in tako finančno reformo, ki obremeni pred vsem veliki kapital. Nemško svobodnomiselno časopisje bo zavzelo kakor običajno stališče, ki jim ga bodo ukazali Vsenemci. Vsenemško vodilno glasilo pa že pripoveduje, da se sme poslovnik le izpremeniti, ako to skleneta poslanska in gosposka zbornica. Vsenemško časopisje kruto napada Gessmanna, češ da dela na novo večino s krščanskimi slovenskimi strankami. Dr. Ebenhoch je izjavil, da mora vlada pred vsem uglasiti pota češkemu deželnemu zboru. V svoji izjavi poziva vlado, naj stori vse, da se ne ustanovi velik slovenski blok. — Vlada na preprečenje slovenskega bloka sama dela. Dokazuje nam to Plojevo postopanje, ki tako pridno konferira z Bienenrthom in ruje proti slogi v »Slovenski Uniji« združenih strank. To nam dokazuje pisarjenje vladnih listov, ki zelo zadovoljno pišejo o konferenci delojubnih strank »Slovenske Unije«. Sicer se pa bližamo časnikarski dobi kislih kumar. Večina ministrov gre na počitnice. Uspeh slovenske obstrukcije je, da prične vlada začetkom septembra delati na deložmožnost češkega deželnega zbora. Prihodnji ministrski svet bo šele 18. avgusta.

— **Skromno ogrsko podjetništvo v Bosni in Hercegovini**. Lanczy, tisti Mažar, ki ga tako ljubi »mlačen« Slovan Bilinski, da mu je proti volji cele zbornice dovolil oderuško bosensko agrarno banko, je čutil potrebo, da je govoril v peštanski trgovski in obrtni zbornici. V zahvalo za koncesijo oderuški banki je zabavljajl proti Avstriji, da se je vse kadilo. Rekel je, da se razmerje med Ogrsko in Avstrijo čimdalje bolj poostreje. Hinavsko je rekel: »Kaj naj rečemo proti sovražnosti, s katero naša skromna (!) podjetja spremljajo v Avstriji glede na Bosno.« Mož je res skromen, ker imenuje 10 odstotni dobiček skromen. Po našem mnenju so take obrestni oderuške in le prav so imeli naši poslanci, ker so se tako odločno potegnili za prava odiranah bosensko-hercegovskih kmetov.

— **Nemška in slovenska obstrukcija**. Kdor zasleduje zdaj pisarjenje osobito nemškega svobodnomiselnega časopisja, mora dobiti vtis, kakor da so Nemci ponižne ovce, ki jih hočejo raztrgati in požreti slovenski grozni obstrukcijski volkovi. A Nemci naj primejo lepo sebe za nos. Saj ni še tako dolgo, ko so celo z noži divjali sedanji nemški pohlevni protiobstrukcijski backi. Najlepše pa je, da obsojajo nemški svobodnomiselni listi, kar sami še zdaj delajo. Zakaj pa ne zbore češki deželni zbor? Zato, ker nemška obstrukcija dela ne dopusti. Ponižne nemške protiobstrukcijske stranke so še zdaj v

češkem deželnem zboru deroči obstrukcijski volkovi. Ej, kje si toli hvalisana nemška doslednost! Na Dunaju protiobstrukcionisti, v Pragi pa obstrukcionisti. Sami smejo vse, Slovani pa nič.

— **V Belgradu** so odnekaj čudni politiki. Zdaj pišejo tudi srbski listi o slovenski obstrukciji in glej spaka — ni jim všeč. Zdaj bi Srbi radi, da bi Slovenci in Čehi šli z avstrijsko vlado in v tem ne vidijo tistega glasovitega »Dranga nach Osten«, o katerem sicer v Belgradu živi in mrtvi, po dnevu in po noči, na suhem in mokrem, sanjajo. Najbolj pa napadajo dr. Šusteršiča — seveda, kaj bi ga ne, ko je belgradskim politikom klerikalni strah prizadeva odnekaj veliko večje skrbi kakor celo germanski. V Belgradu najbrže radi »Tagespošto« berejo, saj podobni so srbski napadi graškim. Ampak najbolj zabavno je, da belgrajska štampa Šusteršiča zato napada, ker je s svojo obstrukcijo haje preprečil trgovinsko pogodbo s Srbijo, katero da Srbi rabijo kakor kruha! Že dobra tri leta Srbi vsak dan pišejo, da jim za trgovinsko pogodbo z Avstrijo ni prav nič mar in da nič na svetu lažje ne pogrešajo! Kdaj so resnico pisali? Je res hudo, če je klerikalizem tako huda zver, da vse bega, od nemškega Gradca pa do »slovenskega Piemonta«, starodavnega Belgrada.

— **Svojega elementa** »Slovenski Narod« ne more dolgo pogrešati, kakor se znana domača žival vkljub novim higijenskim načelom še vedno najbolje v mlaki počuti. Še danes se ta list, ki hoče veljati za najbolj neodvisno glasilo na slovenskem jugu, ni upal uvodoma in stvarno povedati mnenje lastne stranke o slovenski obstrukciji. To bi mi še umevali: na eni strani je namreč težko izjaviti se proti odločenemu boju naših poslancev zoper velegermansko-vsemažarsko vlado Bienenrth-Bilinski-Stürgkhovo, ko vsi obmejni Slovenci, ne izjemši »Edinosti«, ta boj vseskozi odobrujejo, na drugi strani pa ne more tega boja odobravati »Narod«, ki mora tako pisati, kakor mu velevala Ploj in Hrbar, glavna stebra Bienenrthovega vsenemškega režima. Kako bo »Narod« obsojal zvezo slovenskih liberačev z vlado, ko se še do danes ni upal obsoditi njihove zveze s kranskimi Nemci? Manj umljivo — ali pa morebiti najbolj? — je, da »Narod« svojo jezo na obstrukcijo zlija v noticah, ki spominjajo po svojem tonu na one lepe čase, ko je liberalno glasilo brizgalo gnojnico na vsakega in na vse strani ter so liberalci v tem uživali največjo blaženost. Tako psuje včerajšnji »Narod«, da »klerikalci poznajo samo svoje osebe in žepe«, da »tako demoralizirane in koruptne stranke, kakor je klerikalna, svet sploh še videl ni«, da je Šusteršič »blazen, sirov, izživajoč in žaljiv«, da ima »Šusteršič od žilindre umazane roke« itd. Nam je prav, če liberalci čutijo potrebo zopet plavati v svojem elementu, če svojega nagona krotiti ne morejo, ampak da bi s tem kaj dokazali ali ljudstvo mogli preslepiti, je izključeno. Kje so časi, ko so se ljudje »Narodovih« smrdljivosti bali? »Narodovo« dolgočasno zabavljanje je le dokaz, da hoče prikriti znane manevre proti slovenski opoziciji in s špansko steno zakriti pred ljudstvom prešestvovanje liberalne stranke z nemško vlado. Z blatom bi »Narod« rad ljudem oči zamazal, toda blato nič več ne drži in izgubilo je vrh tega tudi vso izvirnost.

— **Protij Frankfurter Zeitung** piše včerajšnji »Narod« in se proti nji široko-ustni, ker glasilo iz rajše pozdravlja novo tursko železnico kot nov most za Nemce k Adriji. V neki drugi notici piha »Narod« žveplo, ker nemški pevci vabijo Ljubljancane na neko slavnost v Monakovo s črno-rdeče-rmenimi plakati. — Tako izgledajo flašterčki, s katerimi hoče liberalno glasilo zalepiti gnjijočo rano liberalne stranke, koje voditelji se zdaj združujejo z vsenemško Hohenburger-Stürgkhovo vlado, da bi premagali obstrukcijo v korist Nemcem in Mažarom, ki komaj čaka, da se Slovani medseboj zmesarijo. Naj »Narod« zabavlja in sramoti — tega mu nobeden ne bo veliko zameril — ampak da objavlja take notice proti Nemcem, ki pomenjajo le narodno farbanje in varanje, je to ostudno. Pa tudi na to se bomo privadili, oziroma bi se bili že davnej morali, saj »Narod« to stvar prakticira že precej časa.

— **Hrvatska Kruna**, glavno glasilo stranke prava v Dalmaciji, sodi o položaju: Mutno obzorje da predvidjati vladi, da se sprema u parlamentu oluja, kojoj bi mogao žrtvom pasti i jači nego li je Bienenrth.

— **Vsedijaški sestanek hrv. kat. nar. dijaštva v Spljetu**. Pripravljani odbor nam piše: Ker bodo stroški za sestanek ogromni, a taksa za dijake minimalna, prosimo tovariše, ki so se prijavili za sestanek, a niso še poslali vse določene takse (15 K), da to nemudoma store, ker drugače otežujejo delo priprav. odbora. One pa, ki so se prijavili, a niso še prav nič poslali na račun takse, opozorujemo, da nemudoma pošljete celo svoto, ali pa vsaj večji del iste do 22. t. m., ker se v nasprotnem slučaju njih priglasitve nikakor

ne bo vpoštevalo. Ob enem naznanjamo, da nam radi nepričakovanega števila dijakov po preteku določenega roka ne bo mogoče sprejemati nobenih priglasitev več. — Pripravljajni odbor.

— **To so bedaki**. »Touring Club italiano«, laško športno društvo s sedežem v kraljestvu, je izdal turistično kartó Primorja in Kranjske. V tej karti nahajamo sledeča imena: Za Logatec Longatico, za Vrhniko: Nauporto, za Bistrico: Bisterza, za Klanec pri Hrpeljah: S. Pietro di Madras (ali je to modras ali pa glavno mesto vzhodne srednje Indije?), za Sočergo: San Sirio, za Vršec: Versura. V tem Touring-clubu morajo biti zbrani lepi eksemplari!

— **Za ustanovitev »Hrvatskih prosvetnih društev«** priobčuje v vrlem ljudskem listu »Istina« navdušen oklic dukovnik D. Šarčević. Bil bi res že skrajni čas!

— **Za Rokodelski dom v Ljubljani** je daroval neimenovan dobrotnik kot svoj II. dar 50 K. Ta lepi dar nas je toliko bolj razveselil, ker so zadnji čas — žal — nekoliko ponehali darovi v korist Rokodelskega doma v Ljubljani, dasiravno se je namen teh darov — odplačevanje ogromnega dolga, ki je vknjižen na domu — mogoče le kljub požrtvovalnim dobrotnikom sorazmerno z velikim dolgom v majhni meri izvršiti. — Bog plačaj torej velikodušnemu dobrotniku in mu obudi obilo požrtvovalnih naslednikov.

— **V Sori utoniča**. Iz Stare Oselice se nam poroča: Žalostno pojo zvonoji, ker je utonila na Trebiji Katrica Jelenova, majčkina sicer, a veselje starišev in vseh. Otrok je šel čez brv čez Soro zvečer ob 6. in padel v naraslo vodo. Iskali so jo in dobili še le drugi dan. Dobrim starišem srčno sožalje! O ta Sora, kako je kruta!

— **Zidarski štrajk** je izbruhnil v Brodu, ker se podjetniki niso hoteli držati tarifa.

— **Zdravniški vladni svetniki v Bosni**. Iz Sarajeva se poroča, da bo te dni več zdravnikov imenovanih za vladne svetnike, kar je bilo doslej redko odlikovanje med zdravniki.

— **Pasji kontumac** je olajšan samo za Ljubljano.

— **Silajna požrtvovalnost za hrvaški tisk**. Hrvaški poslanci, zbrani okoli »Hrvatske«, so zbrali 37.000 K na korist lista, pred leti je za »Hrvatsko« daroval poslanec Zagorac 100.000 K.

— **Preložitev ceste na Muljavi in »Slovenski Narod«**. Piše se nam: Gotovim osebam ne da žilica, da bi opetovano ne udarili po deželnem odboru z loparjem. Preholeti ne morejo poraza, zato stresajo svojo jezo po »Narodovih« predalih. V »Nar.« z dne 15. m. m. ponavlja znani dopisnik zopet neresnico, da je gospod dr. Lampe g. Zavodniku oddal dela nove ceste zato, ker je postal »klerikalec«. Isto neresnico je »Narod« že pred tedni pogreval. Zato je potrebno liberalnim dopisnikom resnico v spomin poklicati. Pred vsem bodi povedano, da deželni odbor ni oddal ceste Zavodniku in tovarišu, pač pa cestni odbor, in to soglasno. Res je pa, da je cestni odbor v prvič oddal dela nekemu tujcu, za katerega se je z vso zgovornostjo potegoval predsednik. Ponudbe Zavodnikove, dasi je bila vložena pred sejo cestnega odbora, pa predsednik niti odpreti ni hotel, češ, da je eno uro prekasno vložena. Tako je dobil delo edini ponudnik — tujec, o katerega strokovnem znanju nič ne vemo. Seveda sta se Zavodnik in Perko pritožila proti tej pristranosti na deželni odbor. Protest sta tudi poslala dva zastopnika kmečkih občin v cestnem odboru. Vsled tega je deželni odbor ugodil prizivu in naročil predsedniku cestnega odbora, sklicati novo sejo ter odpečatiti tudi ponudbo Zavodnik-Perko. Pri tej novi seji sta imenovanca dobila preložitev ceste soglasno. Torej, pošteni dopisnik, kako je z »božjo hčerko«? Da je pa Zavodnik sposoben za taka dela, dokazuje nebroj spriceval in okolnost, da je vse življenje preživel kot akordant pri železnica, cestah in vodovodih. To so priznali javno tudi tisti »odločilni možje«, ki so bili nasprotni. Nj pa naš namen Zavodnika zagovarjati. Žganja tudi mi ne zagovarjamo.

— **Odlikovan Hrvat**. Dvornemu in kabinetnemu tajniku Hrvatu Slavku Upani je podelil grški kralj Jurij viteški križ Zvečičarjevega reda.

— **Kranjsko avtomobilno društvo**. V soboto, dne 17. julija 1909 se bode vršila seja kranjskega varstvenega društva lova v sejni dvorani c. kr. dež. vlade v Ljubljani za ustanovitev kranjskega avtomobilnega društva (kluba). Vsi, ki se zanimajo za tako ustanovitev, se uljudno vabijo k obilni udeležbi. Društvo bi bilo velike važnosti za tujski promet v naši deželi, posebej ker se bo l. 1910 vršila knežja Henrikova vožnja skozi našo deželo ter bo takrat privabila mnogo tujcev v deželo.

— **Š Lov občine Dovje** na Gorenjskem bo dne 17. t. m. oddan za deset ne za pet let v zakup.

— **Z nožem je sunil** Janez Modestin brez povoda Ivana Jereba iz Rovt ter ga težko ranil na stegnu in poleg srca. Jereba so prepeljali v deželno bolnišnico, a je malo upanja, da bi okrevail.

— **Prvo četrtino** dvemilijonske Rosseggerjeve zbirke so Nemci že zbrali. Med najnovejšimi darovalci je pomemčeni Kropar bankir J. Supan v Celovcu.

Darovi.

V SKLAD OBMEJNIH SLOVENCEV so poslali:

62. Pod geslom: »Ker se Ti ne upaš, pa jaz dam« 20 K. Takoj nato je prišlo:
63. pod geslom: »Kar se moja žena upa, se tudi jaz« 20 K.
64. Matija Karba, župnik, Zreče, 20 K.
65. Josip Pečnak, kaplan v Trbovljah, 20 K.
66. Alojzij Cilenšek, župnik v Poljčanah, 20 K.

Prosimo lepo za pospešenje pošiljatev. Agitirajte med znanci in prijatelji, da se pridružijo z darovi skladu obmejnih Slovencev!

Kranjska deželna vinarska zadruha v Ljubljani.

Kakor smo že kratko v sobotni številki omenili, se je ustanovila po inicijativi deželnega odbora kranjskega deželna vinarska zadruha, r. z. z. o. z. v Ljubljani. Da se bo moglo z delovanjem te zadruge čimprej pričeti, sklicuje osnovni odbor na četrtek, 22. t. m. občni shod, da se izvoli stalni odbor, sestojč iz 14 udov, da se bodo nabirali zadružni udje ter da se pojasni pomen in smoter te zadruge. Shod se bo vršil v Ljubljani, in sicer z ozirom na oddaljene interese in gostilničarje popoldne ob treh najbrž v hotelu »Union«. — K temu shodu se že sedaj vladno vabijo vsi vinogradniki, razne korporacije, gostilničarji in drugi interesi iz vinorodnih krajev kranjske dežele, ki jim je na tem, da se taka zadruha ustanovi na krepki podlagi. V kratko pojasnilo in navodilo vsem interesentom navedemo tu štiri glavne točke zadružnih, ravno kar potrjenih pravil, in sicer § 2., 3., 4. in 7.

§ 2. Namen te zadruge je, pospeševati napredek in razvoj vinarstva z nakupovanjem in s prodajo kranjskega vina ter drugih kranjskih pridelkov svojih udov; dalje posredovati vinsko kupčijo s pomočjo vinskih potnikov, z napravo zadružnih kleti, s priredbo in z ustanovitvijo vinotočev, vinskih semnjev in razstav, javnih vinskih pokenj, reklamnih odborov itd. na Kranjskem sploh in po možnosti tudi izven Kranjske.

Uvesti vse vinarske in kletarske potrebščine in pripomočke v povzdigo vinstva in prometa z vinskimi pridelki kranjskih vinogradnikov.

§ 3. Za ude se v prvi vrsti sprejemajo kranjski vinski pridelovalci in vsaka druga fizična in juridična oseba, katerih doseganje delovanje jamči za prospeh zadružnega podjetja.

§ 4. Priglasenec postane zadružnik in dobi šele tedaj pravno moč, ko je od odbora sprejet in ko plača vpisnino, ki znaša 10 K. ter vsaj en delež.

§ 7. Delež znaša 20 K avstrijske valjave.

Vsak zadružnik mora imeti vsaj en delež; s privolenjem načelstva jih pa ima lahko tudi več. Vsak zadružnik jamči s trikratno vsoto priglasenih deležev.

Zadruha se bo prvo leto omejila na povzdigo vinske kupčije le s posredovanjem med pridelovalci in uživalci s tem, da nastavi svoje vinske potnike, ki bi potovali po Kranjskem, Koroškem, Zg. Štajerskem, Moravskem, Češkem, Galiskem in po Bukovini; dalje z otvoritvijo in s primernim zalaganjem vinotočev v mestih, ki so posebno pripravna za kranjska vina. Osrednja klet se za sedaj v Ljubljani iz raznih ozirov ne more še napraviti, pač pa se ustanovi več krajevnih vinskih zadrug in krajevnih posredovalnih odborov, ki bodo v zvezi z deželno vinarsko zadruho v Ljubljani.

Kdor misli pristopiti kot ud zadruge, naj pride k občenemu shodu dne 22. t. m., ali pa naj naznani svoj pristop za sedaj osnovnemu odboru v Ljubljani, navedši natančen naslov, značaj (posestnik, gostilničar itd.) in število deležev. Čim več se jih že sedaj priglasijo, tem gotovejši bo dober uspeh. Istotako se lahko tudi že sedaj priglasijo oni vinski potniki, ki bi hoteli potovati po gori navedenih kronovinah. Ti morajo naznani, katerih jezikov so zmožni in kakšno plačilo zahtevajo. Pristop in ponudbe se morajo pismeno prijaviti pod naslovom: Pripravljajni odbor deželne vinarske zadruge v Ljubljani (Deželni odbor).

Naročajte „Slovenca“!

Iz Aleksandrije.

Ponosno se dviga na malem sicer, toda za vsacega v Aleksandriji živečega Avstrijca priljubljenem poslopu avstrijska zastava. To je dom, kjer se bodo vzgajali otroci avstrijskih starišev v krščanskem duhu, kjer se jim bo netila ljubezen do svoje daljne domovine.

Srečna je bila misel, ustanoviti tako šolo. Saj preje so morali otroci posetiti šole drugih držav ter so vzrastli in se vzgojili v popolnoma drugem nego avstrijskem duhu. Dve leti je že prebila in reči moramo s ponosom, da nobena druga šola v svojem početku ni pokazala takega napredka, kakor ravno avstro-ogrška. Z veseljem sem se odzval povabilu in prisostvoval pri zaključitvi šolskega leta. Navzoč je bil avstrijski konzul, rektor jezuitov in veliko število drugih avstrijskih trgovcev.

Otroci so izvajali razne točke programa z občudovanja vredno fineso. Tako je bil povrnen ves trud našim šolskim sestram, ki so pričele letošnje leto svoje trudopolno, a plodonosno delovanje. Avstrijski konzul se je kar najprisrčneje zahvalil za povabilo in izrekel vso pohvalo sestram, enako drugi prisotni gospodje ter obljubili s konzulom na čelu, kolikor mogoče podpirati ta prekoristni zavod.

Sledile so razne deklamacije v slovenskem, nemškem, francoskem in italijanskem jeziku, ki jih je spremljalo burno ploskanje navzočih. Konečno je razdelil konzul darila malim ter vsacega navduševal s prijazno besedo.

Letos je bilo štirideset otrok v šoli, a morali so jih odsloviti kakih osemdeset radi pomanjkanja prostora. Prostor bi se pač hitro dobil, a vsled pomanjkanja gromnih sredstev je zelo težavno.

Koroške novice.

k Družba sv. Mohorja v Celovcu je imela kakor običajno vsako leto svoj praznik na dan sv. Mohorja. Ob tej priliki je bila dan pred praznikom sv. Mohorja v nedeljo sv. maša, katero je daroval prevzvišeni gospod knez in škof dr. Jožef Kahn. Pri sv. maši je pel izborni pevski zbor slovenskega delavskega društva slovensko sv. mašo pod pevovodstvom gospoda kaplana Smodeja. K sveti maši je prihitelo obilo Slovencev iz mesta in okolice, tako da je bila cerkev do zadnjega kotička napolnjena. Pri sv. maši je bilo opaziti vse gg. odbornike družbe sv. Mohorja. Osojbe tiskarne je imelo kakor običajno prejšna leta na Mohorjev dan prosto.

k Na čast novoizvoljenemu celovškemu županu Metnitzu je bila v petek na pravljeno serenade, katera je bila pa klavirna zanj. Ko se je zahvaljeval za prirejeno mu bakljado, se je izrazil, da bo vedno stal prvi na braniku in branil nemški Celovec proti vsakemu najmanjšemu poizkusu, da bi se kdo drug utrdil v njem. Zaklical je končno »Heil«, na kar mu je nekaj pevcev odgovorilo s »Heil«-klici, iz občinstva je bilo pa bolj malo slišati »Heil«-klicev, kar priča, da Celovčani nič kaj niso vneti za novega župana.

k Električna ubila kemika. Pri Paterionu v Weissensteinu je električni tok ubil novonastavljenega kemika dr. Kunza iz Berlina. 15.000 volt je šlo skozi njegovo telo. Inženir Walter je nevarno ranjen.

k Slovenski napredek v Pliberku. Iz Pliberka poročajo: Šmihelska hranilnica in posojilnica je kupila v našem mestu veliko hišo, nekdanjo pivovarno, kjer se napravi Narodni dom. Obenem je začela v tej hiši poslovati nova posojilnica za Pliberk. Tudi slovenska občina Blato dobi v tej hiši svojo pisarno. Dosedaj v Pliberku ni bilo slovenske gostilne, dasi je mesto le umetno nemško, a okolica popolnoma slovenska. Slovenci so se zbirali vsak tork pri »kroni«. V Pliberku bi lahko izhajalo več slovenskih obrtnikov. Mesto ima lepo lego s senčnatimi sprehajališči v ozadju ter je posebno vabljivo za letoviščarje.

Štajerske novice.

š Zadružno Zvezo v Celju je zapustila hranilnica in posojilnica v Selnici ob Dravi ter pristopila k ljubljanski »Zadružni Zvezi«. Posnemanja vredno.

š Mladeniški shodi. Dne 25. julija se vrši v Petrovčah mladeniški shod. — Dne 1. avgusta se vrši na Dravskem polju velik mladeniški shod, in sicer cerkveno opravilo na Ptujski gori, zborovanje v bližnjem Št. Lovrencu. — Isto nedeljo bo velik mladeniški shod za slovenjegraški okraj. Vsi prijatelji našega gibanja so k tem shodom prijazno vabljeni.

š Kot suplentinja mesto umrlega gospoda nadučitelja Ornika je prišla v Lembah gdč. Vekoslava Frieš, dosedaj suplentinja v Brezju.

š Slovenski nemški razredi v Celju. Pri sprejemnih izpitih je bilo sprejetih 32

učencev. Številka vzbuja upanje na boljši obisk v prihodnjem letu.

š Vlóm ob be'em dnevu. V Gradcu je vlomil nekdo v stanovanje neke Dunajčanke in odnesel dragocenega zlatega okrasja za 25 tisoč kron. Policija nima še nobenega sledu. Razpisano je dva tisoč kron nagrade za onega, ki spravi lastnici dragocenosti nazaj.

š Iz sodne službe. Pravosodnemu ministrstvu prideleni namestnik državnega pravdnika dr. Rud. Paltauf je imenovan za deželno sodnega nadsvetnika v Gradcu.

š Sama pristna nemška kri! Nedavno so imeli v Slov. Bistrici svoj »fest«-južnoštajerski »nemški«-obratniki. »Marburger«-koncem svojega poročila o ti prireditvi izreka posebno zahvalo: dr. Murmayerju, knjigovodji Watzeku, Bratuschi, Illovschegu, Petzoltu, gospem in gospodičnam Bratuscha, Kern, Illovscheg, Bergles, Czaks, Kukovitsch, Oratsch in Versolatti. Med vsemi le en Nemec in en Italijan — drugo so sami slovenski odpadniki. Tako izgleda »izključno«-nemštvo spodnještajerskih mest in trgov!

Ljubljanske novice.

lj Na oklicih so: Ferdinand Buck, brivski mojster v Novem mestu z gdčno Marijo Zabukovec, šiviljo. Ludovik Mras, konduktor, z Julijo Svoboda, modistinjo.

— Grozna nesreča v ljubljanski okolici. V Gameljnih je Kodermanovo dekle, p. d. Fetičarjeva, v opekarni Mally in drugovi zagrabila za jermen, ki se je splazil z vrtečega se kolesa, hotoč jermen popraviti. Roka se ji je zamotala v jermen in kolo je dekle zavrtelo okolu in popolnoma razmesarilo.

lj Imenovanje na pošti. Za poštna višja oficija sta imenovana poštna oficijala Alojzij Potokar in Andrej Sumi v Ljubljani, za poštna oficijala sta pa imenovana poštna asistenta Albin Železnik v Ljubljani in B. Šorli v Št. Petru.

lj Otročja lahkomišljenost. Včeraj je vrzel 7-letni Rudolf Treven kamen v šestletnega Frana Scheina s tako močjo, da mu je zlomil levo rebro. Poškodovanega dečka so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

ŠOLSTVO V NOvem MESTU.

Iz Novega mesta se nam piše: Mestni občinski odbor je v seji 23. m. m. sklenil, da se poviša sedanja trirazredna dekliška šola v petrazredno, in sicer, ako prispeva dežela za četrti razred učno moč. S tem se ustreže želji meščanstva, katero je toliko pogrešalo spopolnitve dekliške šole. Obžalovati je to, da deželna vlada nima nikake simpatije za Novo mesto. To se je že opetovano pokazalo, isto tudi sedaj. V našem mestu je gotovo polovico učeče se mladine iz uradniškega stanu. Znano je, da uradništvo ne prispeva ničesar k občinski upravi, kljub temu pa mora ravno mestna občinska uprava radi uradništva dokaj žrtvovati. Ravno radi tega je neumestno, da ako hoče mestna občina šolo v več razredov pomnožiti, k tem prispevati iz svojih pičlih dohodkov na občinskih dokladah, ki znašajo komaj 9000 kron, kar 1200 kron za povišanje te šole. Novo mesto bi imelo danes lahko najboljšo dekliško šolo, ako bi ne bil svoječasno liberalni občinski odbor odbil prošnjo konventa ubogih šolskih sester, ki so hotele ustanoviti samostansko šolo v Novem mestu, a so se potem naselile v pol ure oddaljenem Šmihelu. Po enaki brezbriznosti bi bila kmalu zapadla v kak drug namen ustanova pokojnega č. g. Gimbase v znesku 18.000 kron, katera je bila odločena za vzdrževanje dekliške šole v Novem mestu. Energiji g. prošta dr. Elberta je pripisovati, da se je po dolgi pravdi skozi več instanc ohranil ta zaklad v korist Novemu mestu. Kdor pozna marljivo delovanje gospoda prošta, je vsakdo prepričan, da bo on dognal, kar je svoječasno liberalni občinski odbor zavrgel v škodo našega mesta, in ustanovi s to ustanovo višjo dekliško šolo pod spretnim vodstvom šolskih sester. Nikakor naj ne pada kaka senca sumnje na šolske sestre šmihelske šole, ako se trdi, da je za mestne deklice s tem pridobljen lep uspeh, da se ustanovi enaka šola v Novem mestu.

Naše vžigalice!

Na razna vprašanja odgovarjamo, da se naj vsa naročila na naše vžigalice »V korist obmejnim Slovincem«-naslove na »Gospodarsko zvezo«-v Ljubljani, kjer ima vedno zadostno zalogo in je v položaju, vsako naročilo najtočneje izvršiti.

Sezajte pridno po njih, nobena hiša naj ne bo brez njih. Zahtevajte jih v vseh gostinjah! Zahtevajte jih v vsaki prodajalni in vsaki trafiki!

Nazne stvari.

Trgovsko-obrtna šola v Dubrovniku. Iz Zadra poročajo, da se v poklicanih krogih dela na to, da se že s prihodnjim šolskim letom odpre v Dubrovniku trgovsko-obrtna šola.

Španjolsko-židovski časopis bo pričel izhajati v Carigradu pod imenom »El Jude«.

Stolico poljskega jezika na vseučilišču v Cernovicah zahtevajo tamkajšnji poljski dijaki, češ, da imajo svoji stolici že Rusini in Rumuni.

Analfabeti med rekruti v različnih državah. Nemčija stoji glede šolstva na prvem mestu; ima 9.750.000 učencev in izdaje v šolske svrhe 520 milijonov mark na leto; zato pa ima tudi najmanj analfabetov med vojaškimi novinci, namreč 0,05%. Za njo pridejo Švedska, Norveška in Švica z 0,1%; Danska ima tudi le 0,2% in Vel. Britanija 1% analfabetov. Holandska ima 2,1%, Francija 4% in Finska 5% analfabetov. V precejšnji razdalji od teh stoji Belgija z 10,2, Avstro-ogrška z 25,7, Grška s 30 in Italija z 31,3%. Nad polovico novincev ni znalo ne čitati ne brati na Bolgarskem in Srbskem, Ruskem, Portugalskem in Španskem; v zadnji vrsti stoji Rumunska s 75 odstotki analfabetov.

Sodnik kot duh. V požunskem komitatu je dobila neka žena od svojega moža iz Amerike 400 kron, ki jih je položila v hranilnico. Drugo noč pa pride k njej bel duh — smrt — ki ji zapove, da mu izroči denar, sicer jo vzame s sabo. Žena gre prihodnji dan v hranilnico po denar in pove, kaj se ji je zgodilo prejšnjo noč. Uradniki so stvar naznanili orožnikom in ko so ponoči v ženini hiši prišli »duha«, se je izkazalo, da je to sam dobrorejeni krajni sodnik.

Maksima Gorkega je pozvala laška vlada, naj zapusti Neapolj. Baje je ta odlok v zvezi z nameravanim potovanjem ruskega cara v Italijo.

Od novega srbskega posojila porabi srbska vlada 60 mil. v vojaške obrambne namene.

V predoru mrtev pokopan. V bruggwaldskem predoru so začuli glas živega pokopanega delavca Patersolija, ki je klical, naj ga rešijo, ker se preživlja edino le z vodo. Reveža 1. t. m. še niso mogli rešiti.

Somišljeniki in somišljenice S. L. S.!

V nedeljo, dne 18. julija na

SHOD

v veliki dvorani „Uniona“.

Pričetek ob pol 10. uri dopold.

Na shodu poročajo: dr. Šušteršič, dr. Korošec, Roškar, Grafenauer, dr. Brejc, Fon, dr. Krek.

Somišljeniki in somišljenice, agitirajte za obilno udeležbo.

Shod je pristopen samo somišljenikom iz somišljenicam S. L. S.

Skilcatelj!

Telefonska in brzojavna poročila.

SODNA RAZPRAVA PROTI ČESKIM ANTIMILITARISTOM.

Praga, 15. julija. Včeraj so zaslili korespondenta »Narodne Politike«-Sikoro. Vse zaslisane priče so izpovedavale obtožencem v prilog.

SYCZINSKI POMOŠČEN.

Lvov, 15. julija. Cesar je pomilostil dijaka Syczynskega, ki je bil radi umora ces. namestnika Potockeja obsojen v smrt. Kazen mu je spremenjena v 20letno ječo.

VZROK SAMOUMORU ROTHSCILDO-VEGA SINA.

Dunaj, 15. julija. O vzroku samoumora milijonarjevega sina Oskarja Rothschilda se javlja, da je oče Albert Rothschild nagovoril med tem, ko je bil sin na potovanju, guvernantko, v katero se je sin zagledal, naj poroči drugega ter ji dal bogato doto. Ko se je sin vrnil in izvedel, da mu je guvernantka postala nezvesta, se je ustrelil.

Dunaj, 15. julija. Danes se je vršil pogreb sina Alberta Rothschilda Oskarja Rothschilda, ki se je ustrelil. Albert Rothschild je povodom sinove smrti ustanovil več ustanov z zneskom 250.000 K.

POVOŽEN POSLANEC.

Budimpešta, 15. julija. Poslanca dr. Horvatha je povozila električna železnica in ga nevarno ranila.

POVODNI NA ČESKEM.

Budjejevice, 15. julija. Vltava je zopet narasla. Povodnji so že marsikje popolnoma uničili žetev.

POLITIČEN ATENTAT V RUSIJI

Peterburg, 15. julija. Poveljnika neke ruske oklopnice Wemanderja so našli umorjenega.

BEG IZ JEČE.

Moskva, 15. julija. Iz tukajšnje ječe je pobegnilo 12 političskih kaznenk in ena nadzornica.

GROZNA DRAMA.

Rim, 15. julija. V Gonzanu je neki mladič, ki je dobil košarico od nekega dekleta, zahrbtno napadel njena brata, ki sta nato streljala in ustrelila dve osebi, več jih pa nevarno ranila.

BOJI V PERZIJI.

Teheran, 15. julija. Boji se nadaljujejo. Šahovi kazaki streljajo s topovi na vstase. Nekaj krogelj je zadelo hiše Evropejcev. Šahove čete bombardirajo parlament. Pri parlamentu se je pojavil ruski odposlanec, ki je posredoval, a vstasi hočejo, naj se jim izroči šahove kazake. V mestu so se pričela že plenjenja. Evropskih zastav nihče več ne upošteva. Nemška šola je v resni nevarnosti.

Izvid g. djia. A. Lobmayerja, ravnatelja kralj. porodniškega učilišča, kraljevega deželnega zdravstvenega svetnika, vseučiliškega docenta

v Zagrebu.

Gdu. J. Serravallo

v Trstu.

Z veseljem Vam lahko potrdim, da sem Serravallovo kina-vino z železom rabil s prav dobrim uspehom pri slabokrvnih, bledičnih, slabotnih, nosečih in prebolelih. To vino pospešuje tok in ga radi uživajo.

PrordogvkkeeeTokhrdgog

M 292 (23) Prof. dr. A. L o b m a y e r.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Velikost vetra	Oblačnost	Povprečna v. m. v 24 urah
14. 9. zveč.	740,2	14,4	brezvetr.	oblačno	
15. 7. zjutr.	40,6	13,9	sl. jvzh.	oblačno	5,6
2. pop.	38,5	22,6	sr. svzh.	pol obl.	

Srednja včerašnja temp. 16,6°, norm. 19,8°.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 15. julija.

Pšenica za oktober	13,88
Pšenica za maj 1910	—
Rž za oktober 1. 1909.	10,13
Oves za oktober	7,74
Koruza za julij 1909	7,93
Koruza za maj 1. 1910	6,97

Efektiv: — — —.

1953 1—1

Iz našim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene matere, tašče in stare matere, gospe

Marije Jalen

katera je po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umiranje, danes ponoči ob polu 12. uri v 75. letu starosti mirno zaspala v Gospodu.

Truplo predrage pokojnice se je v nedeljo, 11. julija ob 6. uri popoldne po slovesnem blagoslovenju preneslo iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

V Kropi, dne 10. julija 1909.

Rodbina Jalen v Kropi. — Rodbina Jalen v Ratečah. — Rodbina Kapus pl. Pichelstein v Kamni gorici.

Gospodična

ki radi večletnega nogobola ne more v službo, želi dobiti pisanje ali kako drugo primerno delo na dom. Ponudbe naj se pošljejo pod M. L. Ljubljana 2600.

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev, itd.,

naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano podobarsko delavnico umrlega g. And. Rovškega, Kolo-dvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10 letnega praktičnega dela pri ranjem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

3438 52—7

Organizacija furlanskih katoličanov.

Gorica, meseca julija 1909.

Ob priliki dveh jubilejev, ki sta ju praznovala monsignora Castelliz in dr. Faidutti, se nam zdi potrebno na kratko očitati organizacijo furlanskih katoličanov, ki je po večini sad dela dr. Faiduttija. Tudi nasprotniki dr. Faiduttijeve bodo morali priznati, da nikakor ne gre prezirati take organizacije; saj živimo s Furlani kot sosed s sosedom. Stremiti moramo za tem, da na tujih vzgledih spolnimo svojo lastno organizacijo. Kdor pozna razvoj katoliške stranke med Furlani, bo priznal, da pred Faiduttijem se ta stranka ni mogla pospeti do prave moči.

Veliko je delo, ki ga je započel pred desetimi leti na gospodarskem polju dr. Faidutti. Ubogi furlanski kmet je bil tedaj v grozni gospodarski odvisnosti, posebno je tu pereče kolonsko vprašanje. Dr. Faidutti je položil temelj gospodarski kmečki organizaciji s tem, da je leta 1899. ustanovil gospodarsko društvo pod imenom »Federazione delle casse rurali«. To društvo se je leta 1907. spremenilo v zadrugo z omejeno zavezo pod imenom »Federazione dei consorzi agricoli del Friuli«. Koncem leta 1908. je štela ta gospodarska organizacija 81 zadrug s 8024 člani. Med temi zadrugami je bilo koncem leta 1908. 28 rajfajznov s 3214 člani; 17 kmetijskih zadrug za nakupovanje potrebščin in prodajo pridelkov s 650 člani; kmečkih konzumnih društev je dvoje z 263 člani; 2 kmečki bolniški blagajni z 230 zavarovanci; mlekarne je doslej ena z 215 člani v Fiumicellu; ena trtoreska zadruga v Moraru; 18 zavarovalnic za govejo živino z 2033 člani. Vrhutega je ena sviloprejska zadruga. V teku letošnjega leta se je število teh zadrug pomnožilo, da jih je gotovo blizu 90; asj je poskočilo število zadrug od leta 1906. do 1908. od 42 na 81. »Federazione« ima zelo obširen delokrog. Je najprvo denarna centrala pridruženih zadrug; a posreduje tudi pri nakupu, oziroma prodaji kmetijskih potrebščin in pridelkov. Tako je na primer nakupila za 25.920 K 2880 meterskih stotov sena, ogromne množine vitrijola, stroje, semena itd. Po naročilu zadrug je prodala »zveza« zadrugnikom v 5 mesecih 376 hl vina. Prodala je tudi 17.726 kg svilodov za 25.920 K. Ta prvi poskus je dvignil ugled »Federazione« ter silno koristil furlanskim sviloprejcem. Važno je omeniti, da je »Zveza« s pomočjo rajfajznov osamosvojila že več kolonov. Za svoje delo rabi »Federazione« pet uradniških moči: ravnatelja, dva revizorja, enega kancelista in uradniškega slugo, ki opravlja tudi najpriprostejše pisarniške posle. Leta 1907. in 1908. je priredila 8 zadrugnih poučnih tečajev, ki so po večini trajali od 1—3 tedne. Vsak udeleženec je moral delati izpit, potem je dobil spričevalo. Ti izprašani zadrugarji imajo letos zopet eden—do dvanajstev ponavljajne zadrugne tečaje. Pri gospodarski organizaciji je omeniti še važnega zavoda, t. j. »Banca Friulana«, ki ima že več milijonov promet, ki vedno raste. Tako vsestransko gospodarsko delo je morajo vzbuditi furlanskega kmeta tudi k politični osamosvoji.

Pred dr. Faiduttijem so furlanski katoličani sicer imeli svojo politično organizacijo, ki pa ni kazala posebnega življenja. Leta 1902 je bil Faidutti prvič izvoljen v deželni zbor. Toda bil je notri sam, brez somišljenikov. Leta 1907. je zasnoval politično organizacijo furlanskih katoličanov pod imenom »Unione politica cattolica«. Ta organizacija je pokazala tako vztrajnost, delavnost in žilavost, da je vzbudila in vzdramila vse dobromisleče Furlane k političnemu delu. Uspeh tega dela se je pokazal pri državnozbornih volitvah leta 1907., ko je ta mlada organizacija dobila oba furlanska mandata. Le v Gorici so se obdržali še laški liberalci. Ob tej priliki je bil Faidutti prvič izvoljen v državni zbor. Katoliški Furlani so pri teh volitvah dobili nad 5000 glasov, vsi nasprotniki skupaj pa komaj 1000. Isto razmerje se je pokazalo pri lanskih deželnozbornih volitvah. Uspehi te stranke so posledica intenzivnega gospodarskega in izobraževalnega dela. Kamorkoli pokličejo volivci Faiduttija ali njegove tovariše, povsodi prihitijo zvrani, sami sklicujejo shode in na njih polagajo pred svojimi volivci račune o svojem delovanju. Zato pa ima katoliška stranka med Fur-

lani tako zaslobo, da je ne bo kmalu izpodrinil kak nasprotnik. Prav iskreno pa obžalujemo zadnjo politično potezo dr. Faiduttija, ko se je zvezal z našimi liberalci. Prihodnost bo sodila, koliko je on v tem oziru zagrešil. Vendar to ne sme biti vzrok, da bi morali zanikati njegove zasluge za katoliško probujo med Furlani.

Mlada je še mladinska organizacija v Furlaniji. Lani, leta 1908, se je osnovala mladeniška zveza za celo Furlanijo pod imenom »Il Giovane Friuli« (Mlada Furlanija), ki šteje že 300 članov—mladeničev. Število narašča vedno. Tudi ta organizacija je delo Faiduttijevo. V goriškem mestu deluje ta mladinska organizacija z velikim uspehom. Neprenehoma se vrste predavanja in prireditve. Z dohodki prireditve pa se vzdržuje zabavišče za otroke, za naraščaj. Vpisanih je že 200 otrok, od katerih jih redno hodi v zabavišče nad 80. Sedaj se prezidava palača, v kateri je »Banca Friulana«. V novem poslopiju bo največja dvorana v Gorici, ki bo služila skoro izključno le izobrazbi in vzgoji mladine. In kaj imamo na slovenski strani? Niti zanimanja ni za tako delo, tem manj pravega umevanja. In vendar so za goriške Slovence podobna zabavišča in organizacija edino rešilna. — Sedaj se ustanovi v Gorici še knjigarna in prodajalna.

Če vpoštevamo to veliko organizacijo Furlanov, ki štejejo (če vštetejemo zraven še Gorico) komaj dve petini prebivalstva goriške dežele, lahko uvidimo, kako zaostali smo. Ob jubileju dr. Faiduttija, očeta in voditelja te organizacije, se nam je zdelo važno omeniti, kaj primeroma v kratkem času stori odločna volja in resno delo brez boječih ozirov na razne strani. Napako stori lahko vsakdo; zmotiti se, je človeško. Tudi dr. Faidutti je storil napako, ko se je šel vezat z odkritimi svobodomisleci. S tem je mnogo škodoval naši organizaciji. Pa pustimo kritiko! Glejmo, da bomo sami to napako popravili s tem, da vse svoje sile posvetimo organizaciji katoliškega slovenskega ljudstva na Goriškem. Posnemati dobro, velja več, ko samo kritikovati napake drugih. Z drugimi besedami se to pravi: Le pozitivno delo kaj velja!

ko, ko se je šel vezat z odkritimi svobodomisleci. S tem je mnogo škodoval naši organizaciji. Pa pustimo kritiko! Glejmo, da bomo sami to napako popravili s tem, da vse svoje sile posvetimo organizaciji katoliškega slovenskega ljudstva na Goriškem. Posnemati dobro, velja več, ko samo kritikovati napake drugih. Z drugimi besedami se to pravi: Le pozitivno delo kaj velja!

Gospodinje! Učite se predvsem
PEKATETE dobro pripravljati!

1411 3—1

Kupujte le vžigalice: „C“ horist obmejnim Slovincem“.
:: Kolekujte vsako pismo z obmejnim kolkom! ::

Trgovina s špecerijskim blagom

dobro vpeljana, sredi Ljubljane, se radi družinskih razmer takoj proda ali pa pod ugodnimi pogoji da v najem. Natančneje na Poljanski cesti 7.

1952 3—1

Išče se dobro izurjen 1951 2—1

konjski kovač

pod zelo ugodnimi pogoji. Več se poizve pri Jožefu Gorišek, Zatična Dolenjsko.

Sobno slikarska in pleskarska turdka

Speletič & Remžgar, Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča slavnemu občinstvu za vse v to stroko spadajoča dela v Ljubljani kakor tudi na deželi.

Delo solidno. Cene primerne.

920 (1)

Razglas.

1950 1—1

Mestna hranilnica ljubljanska

naznanja, da je zvišala obrestno mero pri vseh vlogah za $\frac{1}{4}\%$, t. j. od 4% na $4\frac{1}{4}\%$, in sicer od 1. julija letos naprej. - Rentni davek plačuje hranilnica sama.

Ljubljani, dne 14. julija 1909.

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske.

Ravnajte se po modi!

WELTALL WATCH

Cela Evropa nosi sedaj ploščnate ure »WELTALL WATSCH«. Zelo lična, moderna, odprta kavalier anker ura z jamčeno prama kolesje, zanesljiva dobro idoča v solidnem oksidiranem okrovu gladko polirana, na željo tudi v niklu, posebno ploščata (glej sliko). »Remontoir« ura se navija vsakih 36 ur. Kolesje teče v 15 kamnih z kovinastim fantaz. kazalnikom. — Cena 1 kos samo K 9.50, 2 kosa K 18.—. Pošljite nam s povratno pošto Vaše naročilo in dobili boste uro, za katero nam boste vedno hvaležni. Mi razpošljamo ure regulirane natančno do minute s triletnim jamstvom, proti povzetju ne da bi se doplačalo, poštnine in carine prosto. Tovarna ur Weltall, Watsch, Chaux de Fonds št. 186 (Švica). Na pisma v Švico znamka za 25 v, na dopisnice 10 v.

1588 3—1

Najizvrstnejše in najboljše tamburice izgotavlja in razpošilja

prva sisaška tvornica tamburic

J. Stjepušin

Sisak, Hrvatsko.

Odlikovan na pariski razstavi l. 1900 in na milanski razstavi l. 1896.

Poleg tamburice in skladeb za tamburice ima v zalogi razna glasbila, kot: gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike, okarine, itd. za katere pošilja poseben cenik s slikami. Veliki ilustrirani cenik pošlje vsakomur **franko in zastonj**.

Visti tvornici izhaja mesečnik pod naslovom »Tamburice«, ki prinaša za uk i krasne tamburiške skladebe in stane na leto le 8 kron.

Kupi se že rabljen

sobni stol

na kolesih in peresih za bolnika s klesetom ter usnjato prevlaklo ali tudi voz z zgoraj omenjenimi stvarmi. Ponudbe na upravo »Slovenca« 1867 4—1

Steckenpferd- mlijno-mlečno-milo.

Najmildejše milo za kožo
kakor proti pegam!
Dobiva se povsod!

ilustrovani ceniki zastonj in franko

ilustrovani ceniki zastonj in franko

Marijin trg šte. 1.

Največja zaloga najfinjših

barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljne barve za študije, akvarelne trde in tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve. Raznobarna kreda. Zlate in raznobarne bronze. Plisto in kovinsko zlato, srebro in aluminij v listih. Štampiljske barve. Ogilje za risanje. Raznobarne tinte in tuši. Silikarsko platno in papir. Paleta, škatle za študije. Čopiči za umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši

slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične, prestene in rudniške barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša

oljnate barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje in hišne posostulke itd.

priloga

Adolf Hauptmann

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firncev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima

po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

gipsa

slabastra in stakturnega za podoberje in zidarje.

Ustanovljeno 1832.

Zahtevajte cenike!

Najboljše kocke za govejo juho so MAGGI-jeve!

1 kocka 6 vinarjev.
za 1 krožnik

Pazi naj se točno na varstveno znamko
ime MAGGI in na zvezda s križem.

1937 a

Ustanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
št. 210.**G. AUER-jevih dedičev**

Ljubljana, Wolfove ulice šte. 12, Ljubljana

Priporoča s.avnemu občinstvu in spošto-
vanim gostilničarjem svoje izborna**marčno pivo** v sodcih in
steklenicah

Služkinja

14—16 let stara, poštene družine, se
tako sprejme v dobro družino v Trstu.
Lahko delo in nadzorovanje treh otrok. Ponudbe:
poštni predal 306, Trst. 1942 3—1

Izprašanega strojnika

sprejem v službo s 1. avgustom t. l. Sta-
novanje prosto. I. Zabret, parna opekarna,
Bobovek pri Kranju. 1932 2—1

Zanesljiv in trezen mož

išče službe za nadzornika, slugo, skladiščarja ali kaj
podobnega. Na zahtevo osebni razgovor. — Ponudbe
blagovolijo se poslati pod št. „Sluga 52“ poste
restante Ljubljana. 1870 5—1

Proda se

pod ugodnimi pogoji in za nizko
ceno 1913 1

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta
šte. 20.Poizvedbe v pisarni dr. Frana
Poček, odvetnika v Ljubljani, Stari
trg šte. 30.

Modni salon za damske klobuke

B. Magdič, Ljubljana, hotel pri Maliču, nasproti

glavne pošte priporoča damske klobuke v veliki izbiri
oblike, cvetlice, peresa, nakit. Pariški modeli, znatno
nižane cene. Posebni oddelek v prvem nadstropju.

Prost ogled!

Prilika je zelo
ugodna samo
proti takojšnjemu
plačilu.Do 1. avgusta t. l. prodaja pod ceno.
Več vrst platnenega blaga, prtov,
prtičev, žepnih robcev, kravat, švi-
carskih vezil, nogavic in perila.Anton Šarc, Sv. Petra cesta 8
izdelovanje perila in oprem za neveste.

Dež. lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva c. 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubil. mostu

priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj
pripravno pristno, čisto in sveže**Dorševo med. ribje olje** ugod. okusa,
lahkoprebav-
ljivo. Mala steklenica 1 K, večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbor. učinka znano

Tanno - chinin tinktura za lase,
katera okrepuje lasišče in preprečuje izpa-
danje las. — Cena steklenici z rabilnim na-
vodom 1 K. 2700**Slevita Melusine ustna in zobna****voda** deluje izborna proti zobobolu in gni-
lobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, ka-
tera se priporočajo po raznih časopisih in cen-
ikih. Med. Cognac, Malaga, ruma itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

... hiša s hlevom ...

z velikim ograjenim vrtom tik kantonske
ceste, pripravna za vsako obrt, posebno po-
tem, ko bo izgotovljen v Tacnu most in bo
še večji promet na tej cesti. Ogleda se in
pojasnila se dajo v Vižmarjih št. 61.

1854 6—

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Wallace-Podravski, Ben-Hur. Roman iz
časov Kristusovih. Vez. K 4'50.

Ljudska knjižica:

1. zvezek: Znamenje štirih. Londonska po-
vest. K —'60.
2. zvezek: Dostál, Darovana. Zgodovinska
povest iz dobe slovanskih apostolov.
K —'60.
3. zvezek: Sienkiewicz, Jernač Zmagovač.
Povest. — Adtletner, med plazovi. K —'60.
4. zvezek: Detela dr., Malo življenje. Povest.
K 1'—, vez. v platno K 1'60.
5. zvezek: Zadnja kmečka vojska. Zgodo-
vinska povest iz leta 1573. K 1'60, v platno
vez. K 2'60.
6. zvezek: Finžgar, Gozdarjev sin. Povest.
K —'20.
7. zvezek: Detela dr., Prihajač. Povest.
K —'90, vez. v platno K 1'70.
8. zvezek: Pasjeglavci. Zgodovinska povest
iz Kristusove legende. K 2'20, vezana v
platno K 3'20.

Spillmanove povesti:

1. zvezek: Ljubite svoje sovražnike! Povest
iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji.
II. natis. K —'40, karton K —'60.
2. zvezek: Maron, krščanski deček iz Liba-
nona. Povest iz časov zadnjega veli-
kega preganjanja po Druzih. K —'40,
karton K —'60.
3. zvezek: Marijina otroka. Povest iz kav-
kaških gor. K —'40, karton K —'60.
4. zvezek: Praški Judek. Povest. II. natis.
K —'40, karton K —'60.
5. zvezek: Ujetnik morskoga roparja. Po-
vest. K —'40, karton K —'60.
6. zvezek: Arumugam, sin indijskega kneza.
Povest. K —'40, karton K —'60.
7. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska po-
vest. K —'60, karton K —'80.
8. zvezek: Tri indijanske povesti. K —'60,
karton K —'80.
9. zvezek: Kraljičin nečak. Zgodovinska po-
vest iz japonskih misijonov. K —'60,
karton K —'90.
10. zvezek: Zvesti sin. Povest za vladu Ak-
barja Velikega. K —'40, karton K —'60.
11. zvezek: Rdeča in bela vrtnica. K —'40,
karton K 60.
12. zvezek: Korejska brata. Črtica iz misi-
jonov v Koreji. K —'60, karton K —'80.
13. zvezek: Boj in zmaga. Povest iz Anama.
K —'60, karton K —'80.

14. zvezek: Prisega huronskega glavarja. Po-
vest iz starejših misijonske zgodovine ka-
nadske. K —'60, karton K —'80.
15. zvezek: Angel sužnje. Brazilska povest.
K —'40, karton K —'60.
16. zvezek: Zlatokopi. Povest iz misijonskega
potovanja po Alaski. K —'60, kart. K —'80.
17. zvezek: Prvi med Indijanci ali vojnja v
Nikaraguo. K —'60, karton K —'80.

Jurčičevi zbrani spisi:

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar.
Povest iz 15. stoletja domače zgodovine.
II. Spomini na deda. Pravljice in povesti
iz slovenskega naroda. III. Jesensko noč
med slovenskimi polharji. Črtice iz živ-
ljenja našega naroda. — IV. Spomini
starega Slovence ali črtice iz mojega
življenja.
3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij
Kobila. Izvirna povest iz časov lutrov-
ske reformacije. — III. Dva prijatelja. —
IV. Vrbani Smukova ženitev. Humoriistična
povest iz narodnega življenja. — V. Golida.
Povest po resnični dogodbi. — IV. Koz-
lovska sodba v Višnji Gori. Lepa povest
iz stare zgodovine.
4. zvezek: I. Tihotapec. Povest iz domačega
življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad
Rojnice. Povest za slovensko ljudstvo. —
III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz
18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična
povest.
5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna
zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II.
Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmet-
skega cesarja. Povest iz 16. stoletja. —
IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Po-
vest. — VI. V vojni krajini. Povest.
6. zvezek: I. sosedov sin. — II. Moč in pra-
vica. — III. Telčja pečenka. Obraz iz
našega mestnega življenja. — IV. Bojmi
se te. Zgodovinska povest. — V. Pona-
rejeni bankovci. Povest iz domačega živ-
ljenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter
pokoro delal, ker je krompir kradel. —
VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.
9. zvezek: I. Doktor Zober. Izviren roman.
— II. Med dvema stoloma. Izviren roman.
11. zvezek: I. Tugomer. Tragedija. — II. Be-
rite Novice! Vesela igra. — III. Veronika
Doseniška. Tragedija. — IV. Pripovedne
pesmi.

Cena: broš. a K 1'20, eleg. vez. a K 2'—.

Andrejkovega Jožeta spisi:

1. zvezek: Črtice iz življenja na kmetih. 30 v.
 2. zvezek: Matevž Klander. — Spiritus fa-
miliaris. — Zgodovina motniškega polja.
— Gregelj Koščenina. 30 v.
 3. zvezek: Amerika, ali povsod dobro —
doma najbolje. 30 v.
 4. zvezek: Popotni listi. — Cesar Jožef v
Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki
v arabski puščavi. — Spomin na Dub-
rovnik. — Damberski zvon. 90 v.
 5. zvezek: Žalost in veselje. 30 v.
 6. zvezek: Nekaj iz ruske zgodovine. — Vo-
jniška republika zaporoških kozakov. 30 v.
 7. zvezek: Božja kazen. — Plavec na Savini.
— Čudovita zmaga. 30 v.
 8. zvezek: Emanek, lovčev sin. — Berač. 30 v.
- Gregorčič, Poezije.**
— Isto, II. K 2'—, vez. K 3'20.
— Isto, III. K 2'—, vez. K 4'—.
— Isto, IV. K 2'70, vez. K 3'20.
- Kociančič-Svave, Podučne povesti.** 80 v.
— 26 povesti za mlade ljudi. V bohoričici
tiskano. 40 v.
- Kočevar, Mlinarjev Janez. Slovenski junak**
ali uplemenitba Teharčanov. Povest. 80 v.
- Cigler, Deteljica ali življenje treh kranjskih**
bratov francoskih vojakov. K —'60.
- Kortonica, koroška deklica. Povest. K —'60.
- Kržič, Angelček, otrokom prijatelj, učitelj**
in voditelj. Tečaj II. — XV. kart. a K —'80.
- Vrtec. Časopis s podobami za slovensko
mladino. Letniki 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01,
kart. a K 4.
- Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov
krščanstva. I. — III. del a 60 v., kart. 80 v.
- Nedolžnim srcem. Pesmi s slikami, vez.
K 1'45, kart. K 1'20.
- Sveta Germana, izgled krščanske potrpež-
ljivosti, 20 vinarjev.
- Šmid Kristof, Roza Jelodvorska. Lepa po-
vest za mladino.** S 6 podobami, vez. 2 K.
- Mladi samotar. Povest, 30 v., kart. 50 v.
- Timotej in Filemon. Povest krščanskih
dvojčkov. 40 v., kart. 60 v.
- Nedolžnost, preganjanja in poveljčana. Po-
vest. 60 v.
- Evstahij. Povest. 40 v., kart. 60 v.
- Genovefa. Povest iz starih časov. 40 v.,
kart. 60 v.
- Genovefa. Povest. (Silvester) 40 v.
- Dve povesti: Golobček, Kanarček. 30 v.,
kart. 50 v.
- 100 majhnih pripovedek za mladino. ve-
zana 80 v.

- Cvetina Borogradska. Povest. 80 v.
- Tomšič, Vrtec. Časopis s podobami za slo-
vensko mladino.** Letniki 1889, 1890, kart.
a K 4'—.
- Zakrajšek, Ogljenica ali hudobija in nedolž-
nost.** Povest. 60 v., kart. 80 v.
- Malavašič F., Oče naš. Povest za mladino**
in ljudstvo. K 1'70.
- Mati božja dobrega sveta ali bratovska**
ljubezen. Povest iz časov turških bojev
koncem XVI. stoletja. 80 v.
- Slovenski A. B. C. v koloriranih podobah**
s pesmicami. Priporočljiva knjiga otrokom
v zabavo in za početni nauk v branju.
80 v., trdo vez. K 1'20.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: Bourget. Razporoka. Roman. K 2'—,
vez. K 3'—.
2. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Po-
vest. — Stepnjak, Hiša ob Volgi. K 1'20,
vez. K 2'20.
3. zvezek: Prus (Alex. Glowacki), Straža. Po-
vest. K 2'40, vez. K 3'40.
4. zvezek: Ponižani in razžaljeni. Roman. Bro-
širano K 3'—, vez. K 4'20.
5. zvezek: Sevcenko-Abram. Kobzar. Izbrane
lirčne in pripovedne pesmi z zgodovinskim
uvodom Ukrajine in pesnikovim življenje-
pisom. Bros. K 2'40, vez. K 3'60.
6. zvezek: Cuampol-Levstik, Mož Simone.
Bros. K 1'90, vez. K 3'—.
7. zvezek: Sevcenko-Abram, Kobzar II. del
Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom
o Hajdamačini. Bros. K 1'50.
6. in 7. zvezek skupno broš. K 3'40, vez. K 4'50.
- Sienkiewicz, Potop. Zgodovinski roman.**
I. in II. del. Bros. K 6'40, vez. K 9'20.
- Krizarji. Zgodovinski roman v štirih delih.
Bros. K 5'20, vez. K 7'30.
- Z ognjem in mečem. Historičen roman,
4 deli. Bros. K 4'50, vez. K 6'50.
- Rodbina Polaneških. Roman, 3 zvezki.
Bros. K 10'—, vez. v 2 zv. K 12'60.
- Mali vitez, Pan Volodijevski. Zgodovinski
roman, 3 zvezki. Bros. K 7'—, vez. K 8'40.
- Medved, Poezije, I. del.** Bros. K 3'80, ve-
zano K 5'—.
- II. del. Bros. K 4'—, elegant. vez. K 5'40.
- Sardenko Silvin, Roma. Poezije.** Bros. K 2'—,
elegantno vez. K 3'20.
- V mladem jutru. Poezije. Bros. K 1'50,
vez. K 2'20.
- Prešerna Franceta, Poezije.** Uredil L. Pintar.
Bros. K 1'—, vez. K 1'40.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zumb-
berg, Mödling, Novi Jičín, Plzen, Praga, Liberce, Cvitava.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev.
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.